

GYMNASIE- SKOLEN

FORSKER:
**Danmarks store
it-satsning har ikke
givet bedre læring**

TEMA
OM LÆRER-
SAMARBEJDE

EKSPERTER:
Lærernes
samarbejde gør
undervisningen
bedre

FINLAND:
Mindre fokus
på test

„DEN VIRKELIGHED, JEG
UNDERVISER I, ÆNDRER
SIG, MEN ESSENSEN ER
STADIG DEN SAMME“

Katja Holm,
Gymnasielærer,
Borupgaard Gymnasium

GIV DIN PASSION VIDERE

Der var engang, hvor faglig viden altid var bundet ind i bøger. Sådan er det ikke længere. Digitale medier har skabt nye veje til viden. Vi har hele verden inden for få klik. Sådan er virkeligheden både foran og bag katederet.

Gyldendal Gymnasieportaler afspejler et moderne mediebillede. Du får solidt fagligt indhold i et fleksibelt format, der giver dig frihed til at plukke og sammensætte undervisningen på din egen måde. Vi opdaterer løbende portalerne med aktuelle kilder og færdige forløb forankret i de nyeste reformer – så du kan fokusere på at dele din passion med næste generation.

Prøv Gyldendal Gymnasieportaler i fire uger.
Bestil prøveadgang på gymnasieportaler.gyldendal.dk

UNDER GENNEMSNIKTET

Da Folketinget i begyndelsen af denne måned åbnede igen, pralede statsministeren i sin åbningstale blandt andet af, at Danmark aldrig har brugt flere penge på uddannelse, end vi gør nu.

Det er en sandhed med modifikation. Dels er der flere og flere, der tager en uddannelse – hvilket selvfølgelig øger det samlede beløb – dels er der planlagt mærkbare besparelser frem til og med i hvert fald 2021.

Besparelser og nedskæringer er fra politisk hold ofte blevet retfærdiggjort med myten om, at Danmark jo er det land i verden, der bruger mest på uddannelse. Igen en sandhed med meget store modifikationer, for i det regnestykke er – i modsætning til andre lande – regnet børnehaver. Som du kan læse i Bag tallene i denne udgave af Gymnasieskolen, ligger Danmark faktisk under EU-gennemsnittet, hvis vi alene ser på udskoling og ungdomsuddannelser. Tilmed er de nyeste tal fra 2015, det vil sige inden de igangværende nedskæringer overhovedet var trådt i kraft. Og deler vi beløbet ud per elev, ser regnestykket endnu værre ud – i øvrigt er Danmarks forbrug per elev på grundskole og ungdomsuddannelser faldet med fem procent siden 2008, mens det i OECD i gennemsnit er steget med otte procent i samme periode.

Udviklingens forsvarere peger blandt andet på, at systemet stadig gemmer på effektiviseringsmuligheder – for eksempel digitalisering. Men de muligheder – ”de

lavthængende frugter”, som de så poetisk ofte kaldes – er for længst plukket, lyder det fra skolerne, som længe har gjort opmærksom på, at økonomien er ved at være så presset, at nedskæringer herfra kommer til at ramme undervisningen. Og dermed på sigt bringe kvaliteten i uddannelserne i fare.

Også universitetsaktører og de faggrupper, der skal aftage de studerende, er bekymrede over udviklingen. Senest har ingeniørernes organisation IDA klaget over forholdene, der truer med at give uddannelserne samme kvalitet som et brevkursus, lød det på baggrund af en undersøgelse blandt de studerende. Selvfølgelig af, at Danmark har uddannelser i verdensklasse, har allerede slået sprækker og vil krakelere totalt, hvis udviklingen fortsætter, er beskeden.

I skrivende stund er besparelserne på uddannelse dog – trods demonstrationer og diverse protestaktioner de seneste uger – ikke taget af bordet. I stedet lever myten om, at Danmark bruger flere penge end alle andre på uddannelse, i bedste velgående i regeringen. En anden myte siger, at hvis en løgn bliver sagt tilstrækkeligt mange gange, bliver den til sandhed. Måske er det strategien på Christiansborg? For så får vi jo uddannelser i verdensklasse – ligegyldigt hvor meget vi end sparer! Reelt risikerer vi at ende under gennemsnittet.

Morten Jest, chefredaktør

20

28

10 { TEMA } LÆRERSAMARBEJDE

- Ekspert: Lærernes samarbejde gør undervisningen bedre
- Lærerdue på Nørrebro: Vores samarbejde giver større arbejdsglæde
- Lærere i matematikteam: Sammen er vi bedre

”

Vi er et af de få lande, der har adopteret digitalisering i undervisningen i så høj grad.

Religionslærerne Julie Elmquist og Uffe Christensen har et tæt samarbejde. Det gør hverdagen nemmere og undervisningen bedre, mener de.

- 3 LEDER
- 4 INDHOLD
- 6 DANMARKS FORBRUG PÅ UDDANNELSE TIL DE ÆLDSTE ELEVER ER LAVERE END EU-GENNEMSNITTET
- 8 KORT OM UDDANNELSESPOLITIK
- 10 TEMA: LÆRERSAMARBEJDE
- 19 KORT OM UNDERVISNING
- 20 GYMNASIELIV
- 22 FINSKE FORANDRINGER MED FÆRRE PENGE
- 27 GL MENER
- 28 "VI SNAKKER ALTID OM NOGET FAGLIGT, NÅR VI SES"
- 31 KORT OM LØN & ANSÆTTELSE
- 34 FORSKER: STOR IT-SATSNING HAR IKKE GIVET BEDRE LÆRING
- 39 KULTURHELIKOPTEREN
- 41 BREVKASSEN
- 42 KRONIK
- 46 ANMELDELSER
- 50 DISKUSSION
- 51 MINDEORD
- 51 MARKEDSPLADS
- 52 GL-E KURSUSNYT

”Så længe mange unge ikke får en ungdomsuddannelse, bør vi investere mere i uddannelse.

Mie Dalskov Pihl, chefanalytiker, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Danmarks forbrug på uddannelse til de ældste elever er lavere end EU-gennemsnittet

Danmark ligger lige under EU-gennemsnittet målt på, hvad vi bruger af penge på udskoling og ungdomsuddannelser, viser de seneste tal fra 2015. Siden har Danmark skåret ned på ungdomsuddannelserne.

Tidligere internationale målinger har vist, at Danmark målt på flere parametre bruger færre penge på ungdomsuddannelser end mange andre lande.

Nu bekræfter nye tal denne tendens.

Danmark bruger 1,8 procent af bruttonationalproduktet (BNP) – eller populært sagt af Danmarks samlede økonomi – på udskolingen og ungdomsuddannelserne. Gennemsnittet for EU er 1,9 procent af BNP, og lande som Finland, Island og Belgien ligger et pænt stykke over Danmark.

Tallene kommer fra Eurostat, der er EU's statistikorganisation, som indsamler og kontrollerer statistik fra medlemslandene.

Samme statistik viser også, at Danmark samlet set bruger flest penge på uddannelse i EU, men det skyldes primært, at børnehaver er talt med i det regnestykke, og at vi bruger mere på grundskolen end gennemsnittet.

Chefanalytiker i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Mie Dalskov Pihl mener ikke, det er imponerende, at Danmark ligger lidt under gennemsnittet i EU målt i forbrug på de ældste elever i grundskolen og ungdomsuddannelserne. Og hun peger på, at tallene er fra før nedskæringerne på ungdomsuddannelserne i 2016 og 2017.

”Når man ser på, hvad der er sket i 2016 og 2017, og at der er planer om nedskæringer frem til 2021, kan man godt blive bekymret,” siger Mie Dalskov Pihl.

Hun peger også på, at knap en femtedel af de danske unge ikke får en ungdomsuddannelse.

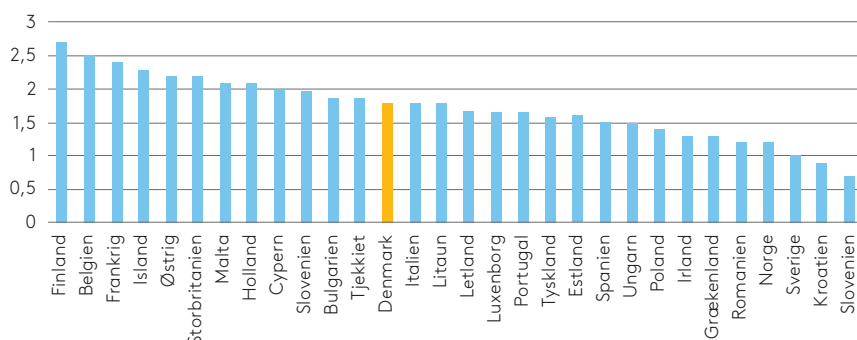
”Det handler også om, hvilket succeskriterium vi har. Så længe mange unge ikke får en ungdomsuddannelse, bør vi investere mere i uddannelse. Det er uddannelse, vi skal leve af i Danmark,” siger Mie Dalskov Pihl.

Mindre forbrug per elev

Mie Dalskov Pihl understreger dog også, at statistiske sammenligninger mellem lande altid skal tages med et vist forbehold.

I statistikken fra Eurostat er landenes forbrug på uddannelse målt i procent af BNP. Det betyder, at hvis der i et land er en stor del af unge, som tager en ungdomsuddannelse, bliver tallet højere. Men det siger ikke nødvendigvis noget om forbruget på den

EU-landenes forbrug på uddannelse i udskoling og ungdomsuddannelser målt i procent af BNP i 2015.

Kilde: Eurostat

” Udfordringen i Danmark er ikke manglen på ressourcer, men at vi skal have mere uddannelse for pengene.

Mads Lundby Hansen, cheføkonom, CEPOS

enkelte elev eller studerende og dermed kvaliteten af uddannelse i landet.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har tidligere i år foretaget en beregning baseret på tal fra 2014 samlet ind af OECD. Den viser, at forbruget per elev i grundskolen og på ungdomsuddannelserne i Danmark er faldet med fem procent siden 2008, mens forbruget per elev i OECD i gennemsnit er steget med otte procent.

”En ting er, hvad Danmark samlet bruger på uddannelse, men noget andet er, hvad vi bruger per elev, og der går det den forkerte vej,” siger Mie Dalskov Pihl.

Råber ikke vagt i gevær

Den borgerlig-liberale tænketank CEPOS mener dog ikke, at Danmark ligger lavt i forhold til forbrug på ungdomsuddannelser sammenlignet med andre lande.

Mads Lundby Hansen, der er cheføkonom hos CEPOS, mener, at Eurostats tal skal tages med forbehold, da både udskoling og ungdomsuddannelser er blandet sammen. Han peger i stedet på den seneste statistik fra OECD fra 2014, som viser, at Danmark ligger på en syvendeplads målt på forbrug af BNP på ungdomsuddannelser.

”Det er ikke en placering, som får mig til at råbe vagt i gevær. Udfordringen i Danmark er ikke manglen på ressourcer, men at vi skal have mere uddannelse for pengene,” siger Mads Lundby Hansen.

Siden 2014, hvor tallene fra OECD er fra, har gymnasierne været underlagt omprioriteringsbidrag på to procent i 2016 og 2017.

Det bekymrer dog ikke Mads Lundby Hansen.

”Jeg mener godt, at man kan øge produktiviteten med to procent om året på skolerne, blandt andet ligger der et potentiale i øget digitalisering,” siger Mads Lundby Hansen.

Han foreslår også, at produktiviteten på skolerne kan øges ved at aflønne lærere og ledelse ud fra præstationer som karakterer, løfteevne og andel af elever, som senere tager en videregående uddannelse. ●

KORT OM UDDAN- NELSES- POLITIK

RIISAGER OM NEDSKÆRINGER:

"JEG MENER
BESTEMT IKKE,
DET ER EN
NEM OPGAVE"

Lærerne har længe vidst det, og nu siger undervisningsminister Merete Riisager (LA) også, at det er en vanskelig opgave at skære ned på skolerne.

Hun mener ikke, at nedskæringerne foreløbig har betydet et kvalitetsfald på gymnasierne, men siger, at hun vil holde øje med det, og at det ligger hende på sinde, at kvaliteten skal være i orden.

"Det er selvfølgelig noget, vi skal holde

øje med. Der kan godt være tilfælde, hvor lærere kan tage lidt flere timer, uden at det går ud over kvaliteten, men det er klart, at der skal være en balance i tingene, og derfor skal vi holde øje med kvaliteten," siger Merete Riisager.

gymnasieskolen.dk

Læs interviewet på gymnasieskolen.dk

g LÆS MERE PÅ
GYMNASIESKOLEN.DK

SPANSK RAMMES IGEN: KUN TO SKOLER DELTAGER I FORSØG

Det har lange udsigter, før spansk bliver styrket. Kun to skoler vil være med i forsøget, der skulle bane vejen for spansk som fortsættersprog.

Spansklærerne er bekymrede for, om det lykkes at få spansk mere udbredt.

Spansklærerforeningen mener, at der kan være flere årsager til den ringe tilslutning, og fremhæver blandt andet den korte tidsfrist.

"Det virker ikke særlig helhjertet, som Undervisningsministeriet starter forsøget op. Man melder det sent ud og gør ikke meget ud af at flashe det," siger Irma Kobæk, der er formand for Spansklærerforeningen.

gymnasieskolen.dk

Læs nyheden på gymnasieskolen.dk

”Selvejet risikerer at **udvande den nationale standard**. Og det er en tendens, som forstærkes, når skolerne presses mere og mere økonomisk.

Det skriver næstformand i GL Jeppe Kragelund i debatindlægget Fokus på undervisning? Ikke hos os!

gymnasieskolen.dk

Læs hele indlægget på gymnasieskolen.dk

HÅRD KRITIK AF MINISTERIETS UNDERSØGELSE: MUSLIMHETZENDE OG TENDENTIØS

Et spørgeskema har sat sindene i kog hos elever, lærere og rektorer. Det er Undervisningsministeriet, der har udsendt spørgeskemaet til landets ungdomsuddannelser for at undersøge skolernes arbejde med demokratisk dannelse.

Men spørgsmålene er ledende og sigter mod specifikke svar i forhold til én særlig elevgruppe – muslimerne, lyder det blandt andet fra Jens Philip Yazdani, der er formand for Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS).

"Det ligner en form for muslimhetzende praksis, hvor man vil kritisere de muslimske elever uden at undersøge, om der reelt er et problem," siger Jens Philip Yazdani.

gymnasieskolen.dk

Læs historien, og se spørgeskemaerne på gymnasieskolen.dk

ER DU KLAR TIL SR-FORLØB?

htx stx hhx

Se udgivelser målrettet din studieretning på
gymreform17.dk

TEMA

LÆRERSAMARBEJDE

EKSPERTER:

Lærernes samarbejde gør undervisningen bedre

Der er stor forskel på, hvor gode landets gymnasielærere er til at samarbejde. Men det er vigtigt, at de gør det, for det øger undervisningens kvalitet, siger uddannelsesforskere.

Studieretningsteam, klasseteam og faggruppeteam. Samarbejde om klasserumskultur, innovation og fagsamspil.

Hver eneste dag samarbejder lærere på gymnasier landet over. Noget samarbejde er enkeltfagligt, andet er tværfagligt. Noget er et krav og sat i gang af ledelsen, andet er lærernes helt eget initiativ.

Men lærerne kan blive endnu bedre til at samarbejde, og det er nøglen til at skabe bedre undervisning og øget læring, mener flere uddannelsesforskere.

"Der er meget stor forskel fra skole til skole på, hvordan lærersamarbejdet har det," siger Steen Beck, der er lektor på Institut for Kulturvidenskaber på Syddansk Universitet.

Uddannelsesforsker Camilla Hutter er enig.

"Vi kan se, at lærerne på nogle gymnasier er bedre til at samarbejde end på andre," siger Camilla Hutter, der er områdechef for de gymnasiale uddannelser hos Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

Kravet om lærersamarbejde og teamorganisering kom for alvor ind i gymnasiet med 2005-reformen, der blandt andet indeholdt nyskabelser som studieretninger, naturvidenskabeligt grundforløb (NV) og almen studieforberedelse (AT).

"2005-reformens strukturer gjorde lærersamarbejde til en nødvendighed og professionaliserede det. I dag er lærersamarbejde noget, de fleste lærere oplever som en naturlig del af deres virke," siger Steen Beck.

Men det er ikke det samme som, at alle lærere er begejstrede for at samarbejde, understreger han.

Mens en del lærere har et velfungerende samarbejde med en eller flere kolleger, hvor de finder på nye undervisningsforløb sammen, deler materialer og bruger hinanden som sparringspartnere, er det sværere at få team til at fungere, hvor lærerne ikke selv har valgt emne og samarbejdspartnere, oplever Steen Beck.

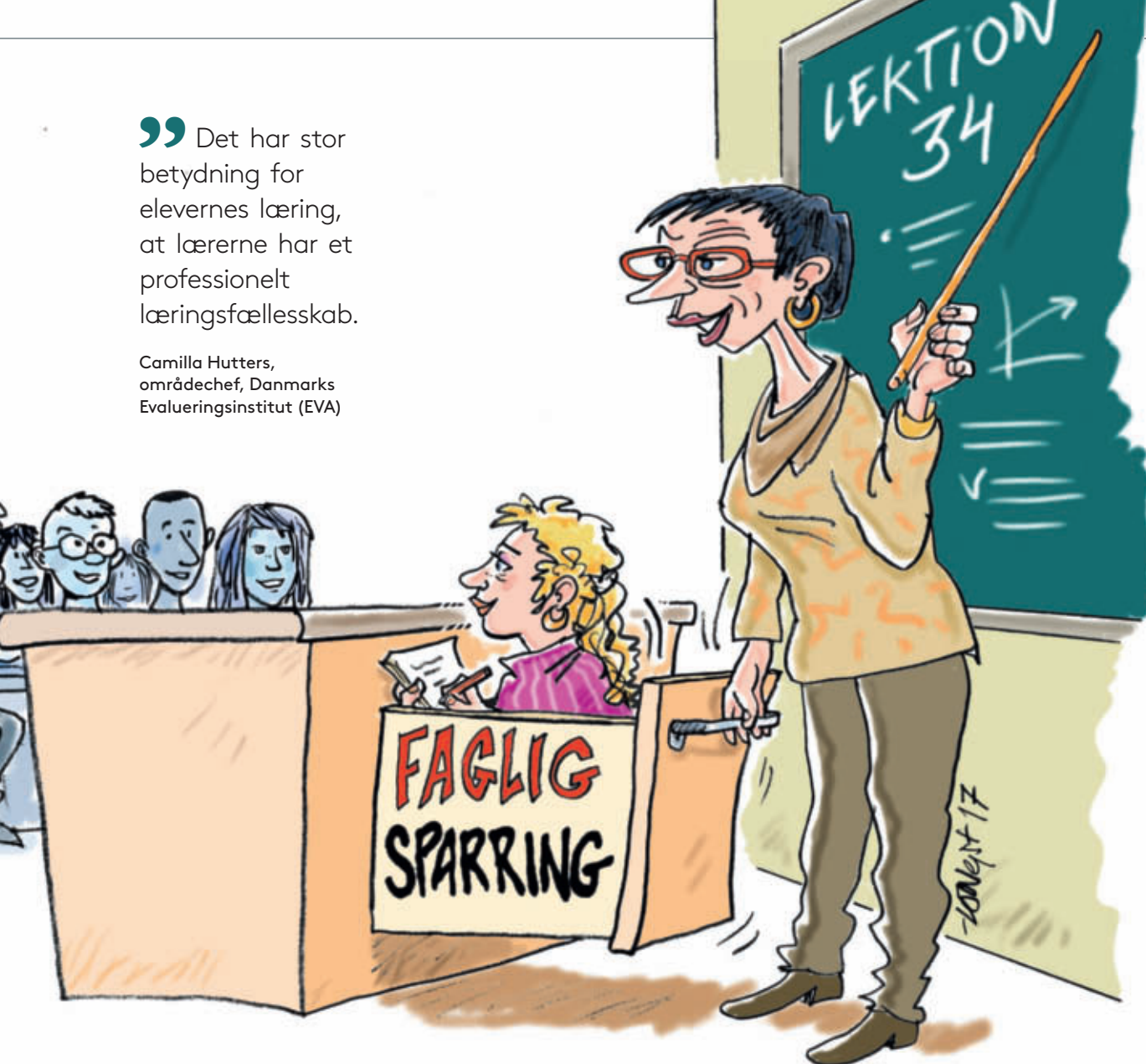
"Lærersamarbejde er en meget svær øvelse, fordi lærerne er så forskellige. Mange havde det for eksempel svært med nogle af de typer af samarbejde, som 2005-reformen gav anledning til, især det tværfaglige. De kunne ikke se meningen med det," siger Steen Beck og tilføjer:

"Skal et samarbejde fungere godt, skal lærerne kunne se nogle af deres egne didaktiske værdier i det."

Men det er urealistisk at tro, at det kan være sådan altid, understreger han, og derfor må lærerne en gang imellem acceptere, at ikke alt samarbejde tilfører netop

” Det har stor betydning for elevernes læring, at lærerne har et professionelt læringsfællesskab.

Camilla Hutters, områdechef, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)

deres fag og undervisning merværdi lige nu og her, men at det skal gøres, fordi det er en del af jobbet.

Giver stærkere lærere

Ifølge Camilla Hutters er lærersamarbejde afgørende for at skabe god undervisning.

”Det har stor betydning for elevernes læring, at lærerne har et professionelt læringsfællesskab. Hvordan griber vi undervisningen an, og hvordan evaluerer vi, om eleverne lærer noget? Det er vigtigt, at lærerne samarbejder om den slags ting,” siger Camilla Hutters.

Det styrker den enkelte lærers kompetencer at samarbejde med kolleger, fastslår hun.

”Lærersamarbejdet gør, at lærerne hele tiden undersøger deres praksis, reflekterer, får ny viden og sætter den i spil. Det gør dem stærkere som lærere.”

Steen Beck er enig.

”Gevinsten er, at lærerne kan nå frem til et bedre resultat, end de ville kunne hver for sig,” siger han og fortsætter:

”I sidste ende er det for elevernes skyld. De har brug for, at der er sammenhæng og helhed i undervisningen. Det giver øget faglighed og trivsel.”

Samme melding kommer fra Thomas Albrechtsen, som forsker i lærersamarbejde i grundskolen og på ungdomsuddannelser.

Han kalder det en grundpille i et professionelt læringsfællesskab, at det, lærere gør uden for klasselokalet, kan være lige så vigtigt som det, de gør i selve undervisningen.

”En professionel lærer reflekterer over sin undervisning sammen med kolleger,” siger Thomas Albrechtsen, der er docent ved University College Syd, ph.d. og forfatter til bogen Professionelle læringsfællesskaber.

Der er mange måder, lærerne kan dele viden om eleverne på. Lærerne kan for eksempel observere hinandens undervisning eller bruge en videooptagelse for at se undervisningens forløb. På teammøder kan de inddrage forskellige former for

” Gevinsten er, at lærerne kan nå frem til et bedre resultat, end de ville kunne hver for sig.

Steen Beck, lektor, Syddansk Universitet

elevdata eller udvælge elevopgaver, som de kan diskutere med et bestemt fokus for øje, forklarer han.

”Udgangspunktet bør hele tiden være at undersøge, hvad der fremmer læringen hos den enkelte elev,” siger Thomas Albrechtsen.

Teammøder halter

Teammøderne er et af de steder, hvor gymnasielærerne kan forbedre deres samarbejde, mener forskerne.

Flere undersøgelser har vist, at lærerne primært bruger teammøderne på koordi

DET OPLEVER
LÆRERNE

83 %

siger, at der er et godt samarbejde blandt kollegerne på deres arbejdsplads.

86 %

siger, at kollegerne lytter, hvis man har problemer med arbejdet.

72 %

siger, at man hjælper hinanden med at opnå det bedst mulige resultat.

76 %

siger, at man går til hinanden, når der opstår problemer, der kræver fælles løsninger.

KILDE: GL's medlemsundersøgelse fra 2016

” Lærerne skal i langt højere grad gøre kerneopgaven – elevernes læring – til omdrejningspunktet for deres teammøder.

Thomas Albrechtsen, docent, ph.d., University College Syd

Skal det undgås, kræver det en indsats af både ledelse og lærere ude på skolerne, mener hun.

”Det tværfaglige arbejde skal organiseres på en helt ny måde nu, hvor AT er forsvundet som ramme. Det er vigtigt, at man på den enkelte skole får en ny fælles forståelse af, hvilke tværfaglige kompetencer eleverne skal have, og en fælles progressionsplan for arbejdet,” siger Camilla Hutter.

Hun ser en god mulighed for, at det tværfaglige i højere grad flytter ind i studieret-

ning og planlægning og ikke på selve indholdet af undervisningen. Det betyder, at den udviklende og innovative vidensdeling halter.

”Ofte er der for lidt fokus på, hvad god undervisning er, hvordan man skaber den og hvordan man skal sætte ind over for konkrete elever,” siger Camilla Hutter.

Thomas Albrechtsen ser samme tendens.

”Lærerne skal i langt højere grad gøre kerneopgaven – elevernes læring – til omdrejningspunktet for deres teammøder,” siger han.

Steen Beck er enig. Men generelt tror han meget mere på såkaldt aktionslæring frem for møder, hvor der bliver udvekslet synspunkter. Aktionslæringsprojekter går ud på, at lærere sammen eller i samarbejde med en forsker undersøger og udvikler noget i praksis, og det er den vej, gymnasierne skal gå, mener han.

”Aktionslæring betyder, at lærerne afprøver noget i deres undervisning, diskuterer med hinanden og justerer tingene. Dermed bruger de hinandens erfaringer til at udvikle ny viden. Det er praksisnær vidensdeling, som lærerne kan se meningen med,” siger Steen Beck.

Mindre tværfaglighed?

Især reformen i 2005 – ikke mindst indførelsen af AT på stx – tvang lærerne til tværfagligt samarbejde.

Den nye gymnasireform, der netop er trådt i kraft, har lagt AT i graven, men fagene er fortsat forpligtet til fagligt samspil. Desuden skal der løbende indgå flerfaglige forløb, som skal forberede eleverne på studieretningsprojektet (SRP).

Ifølge Camilla Hutter kan det betyde, at mange lærere vil nedprioritere det tværfaglige samarbejde. Dermed er der risiko for, at fremtidens studenter får ringere tværfaglige kompetencer.

ningerne, men udfordringen er, at fagene ikke har fælles undervisningstid.

”Den flerfaglige timeramme, som AT var, betød, at samarbejdet var skemalagt. Nu skal der gøres noget lokalt for at sikre, at det foregår.”

Arbejdsglæden er på spil

Forskerne er bekymrede for, at nedskæringerne på gymnasierne vil gå ud over lærersamarbejdet. Mange lærere har fået flere hold og skal løbe stærkere.

”For den enkelte lærer bliver det en afvejning af, hvor godt tiden er givet ud i forhold til at samarbejde med andre, når der samtidig er undervisning, der skal forberedes. Mange lærere kan sagtens se det pædagogisk værdifulde i at samarbejde med kolleger, men begrænset tid kan lægge en dæmper på engagementet,” siger Thomas Albrechtsen.

På en del skoler er faggrupperne blevet bedt om at lave fælles undervisningsforløb, som alle skal bruge. Tanken er, at lærerne på den måde kan spare tid på at forberede sig.

I Steen Becks øjne er det dog en farlig vej at bevæge sig ned ad – især hvis lærerne ikke samtidig har tid og overskud til det frivillige samarbejde, der er drevet af deres egen lyst.

”Så skaber vi et monokulturelt gymnasium, hvor alle lærere marcherer i takt,” siger han.

Ifølge Camilla Hutter er lærernes arbejdsglæde på spil. Det gode, meningsfulde lærersamarbejde er nemlig ikke kun vigtigt for eleverne, men i høj grad også for den enkelte lærer.

”Oplever lærerne, at de ikke har tid til at samarbejde, går det ud over trivslen. Risikoen for at brænde ud og miste arbejdsglæden er større, hvis man står alene med opgaverne,” siger hun. ●

En god kemi er afgørende for et godt samarbejde, mener Uffe Christensen og Julie Elmquist, der underviser i religion på Det frie Gymnasium. De har arbejdet tæt sammen i fire år.

LÆRERDUO PÅ NØRREBRO: Vores samarbejde giver større arbejdsglæde

Religionslærerne Julie Elmquist og Uffe Christensen har et tæt samarbejde. De deler undervisningsmateriale og lytter til hinandens faglige udfordringer.

Faktisk var jeg lidt sur på ham til at starte med.”

Julie Elmquist kigger over på sin kollega Uffe Christensen og griner.

”Jeg havde været vikar i to år, da Uffe startede, og havde håbet at blive fastansat. Og så blev han fastansat med det samme. Men jeg fandt jo hurtigt ud af, at han var en rigtig god og rar fyr,” siger hun.

De to lærere sidder i kantinen på Det frie Gymnasium på Nørrebro i København, hvor de begge underviser i religion. I de sidste fire år har de haft et tæt fagligt sam-

arbejde. De deler tekster, film og øvelser og bruger i det hele taget hinanden som sparringspartnere.

De er ikke i tvivl om, at samarbejdet er en stor gevinst – både for eleverne og for dem selv.

”Det gør hverdagen nemmere og skaber en bedre undervisning,” siger Uffe Christensen.

Julie Elmquist nikker.

”Jeg bliver helt klart en bedre lærer af at samarbejde med Uffe,” siger hun.

De fortæller, at samarbejdet giver dem en større arbejdsglæde.

”Er der en uge, hvor jeg ikke ser Uffe, så plejer jeg lige at sende ham en sms eller omvendt. Det er rigtig rart at vide, at der altid er en, der holder øje med en,” siger Julie Elmquist.

Uffe Christensen er enig:

”Julie er et dejligt menneske, som jeg holder af, og som jeg ved altid vil lytte. Vores samarbejde gør det sjovere at gå på arbejde.”

Stor fordel at dele øvelser

På Det frie Gymnasium er eleverne med til at vælge, hvilke emner der skal tages

” Vores samarbejde gør det sjovere at gå på arbejde.

Uffe Christensen, religionslærer, Det frie Gymnasium

op i undervisningen. De to religionslærere bliver derfor af og til kastet ud i religioner, som de ikke har arbejdet med før.

”Så spørger jeg altid lige Uffe, om han har noget materiale liggende,” siger Julie Elmquist.

De er enige om, at det især er en fordel, at de kan bruge hinandens øvelser. Det er ikke så svært at finde tekster og film, men at udtænke og lave gode øvelser er ret tidskrævende.

”Det kan være spørgsmål til en tekst, men også Cooperative Learning-øvelser og quizzes, der kan åbne emnet op og aktivere eleverne,” siger Uffe Christensen.

Nedskæringerne på gymnasieområdet har også ramt Det frie Gymnasium. De to lærere har i år fået flere hold. Det gør et godt samarbejde ekstra vigtigt, mener de.

Julie Elmquist mærkede det, da hun for nylig skulle undervise i den japanske religion shinto.

”Jeg var virkelig glad for at kunne låne Uffes mappe om shinto. Jeg ville have haft svært ved at nå at finde på det hele selv,” siger hun.

Det er sjældent, at de to lærere udvikler nye forløb sammen fra start til slut. Det er helt bevidst.

”Julie og jeg er forskellige undervisere og har forskellige interesser inden for faget. Jeg går meget op i det religionssociologiske, mens Julie er stærkere religionshistorisk. Der skal være plads til forskellighederne for at kunne blive ved med at være autentiske lærere,” siger Uffe Christensen.

Forskellige stærke sider

De to lærere har flere gange overværet hinandens undervisning og givet hinanden feedback.

”Det får en til at reflektere over, hvordan man selv underviser,” siger Julie Elmquist.

De kan hurtigt sætte ord på hinandens stærke sider.

”Uffe er virkelig dygtig til at få alle elever med og skabe en god stemning. Og så er han rigtig god til at styre undervisningen og sekvensere den. Jeg kommer ofte

” Jeg bliver helt klart en bedre lærer af at samarbejde med Uffe.

Julie Elmquist, religionslærer, Det frie Gymnasium

til at tale for meget,” siger Julie Elmquist.

Uffe Christensen kalder sin kollega ”knaldedygtig til sit fag”.

”Julie er enormt god til at fokusere på essensen af faget og skabe overblik og tryghed, så eleverne ved, hvad de skal igennem.”

Personlig kemi er et must

Julie Elmquist og Uffe Christensen underviser både på stx, toårigt hf og hf-enkeltfag. De diskuterer ofte, hvad der fungerer eller ikke fungerer i forhold til de forskellige elever.

”Det er forskellige didaktiske greb, der skal bruges i de forskellige klasser,” forklarer Julie Elmquist.

”Forleden talte vi om, hvor vigtigt det især er på hf-enkeltfag, at vi fra starten

får skabt et trygt rum i klassen. Mange af eleverne er gået ud af andre uddannelser og har oplevet nederlag,” uddyber Uffe Christensen.

Enkelte gange har de begge oplevet ubehagelige episoder i undervisningen, hvor elever er blevet oprørte over noget, der er blevet sagt om en religion. Bagefter har de snakket episoderne igennem med hinanden.

”Det er en enorm stor hjælp at have den støtte,” siger Julie Elmquist.

De ser begge én bestemt faktor som altafgørende for det gode lærersamarbejde.

”Der er nødt til at være en personlig kemi. Julie og jeg er både gode til at være sammen, snakke sammen og arbejde sammen,” siger Uffe Christensen. ●

LÆRERE I MATEMATIKTEAM: Sammen er vi bedre

Nikolaj Kjær, Mona Gadegaard og Morten Junget har et tæt samarbejde om matematik i 1.g. Sammen udvikler de sig og inspirerer hinanden til at tænke anderledes.

Matematiktimerne på Nikolaj Kjærs, Mona Gadegaards og Morten Jungets tre 1.g.-hold er i år skemalagt på samme tid, så de kan undervise eleverne på kryds og tværs.

Nogle gange underviser de sammen, andre gange hver for sig. Nogle gange vælger eleverne selv, om de vil lære mere om algebra eller ligninger, andre gange bestemmer de tre lærere. Men al undervisningen har de tilrettelagt i fællesskab.

"Jeg ser det ikke som *min* undervisning, men som *vores* undervisning, hvor vi udvikler noget i fællesskab," siger Nikolaj Kjær.

Samarbejdet gør dem bedre, mener de tre matematiklærere fra Århus Statsgymnasium, der også arbejder ud fra en målsætning om at gøre eleverne bedre.

"Og det gør vi netop ved at arbejde sammen om undervisningen. Det er ikke en opgave, vi kan løse selv," siger Morten Junget.

De mener, at samarbejdet blandt andet gør dem bedre til at idéudvikle og tænke ud af boksen.

"Når vi har aftalt, at vi skal gøre nogle ting anderledes, er det meget nemmere, fordi vi er sammen om det. Skal jeg gøre det alene, falder jeg hurtigt tilbage i mit gamle mønster," siger Nikolaj Kjær.

Mona Gadegaard er enig.

"Man får et andet andet twist på tingene, og det bliver lettere at kaste sig ud i noget nyt," siger hun og fortsætter:

"For eksempel har vi fundet ud af, at eleverne kan have brug for at snakke om, hvordan de løser ligninger i stedet for bare at regne dem."

Plads til grin

Kommunikation er noget af det vigtigste, når man skal skabe et godt samarbejde, påpeger de.

"Vi snakker meget om vores undervisning. Den mulighed har vi lige pludselig, fordi vi samarbejder, og det giver mig rigtig meget," siger Morten Junget, der fremhæver, at de også altid har det sjovt sammen.

Han kigger op for at blive bekræftet. De to andre nikker og smiler.

"Det er en sidegevinst ved det hele. Det

Samarbejdet forpligter, fortæller matematiklærerne Nikolaj Kjær, Mona Gadegaard og Morten Junget. Når de deler eleverne op på kryds og tværs, er alle nødt til at have været igennem det samme.

”Ofte får man serveret et helt nyt perspektiv.

Morten Junget, lærer,
Århus Statsgymnasium

Ved at samarbejde om tre 1.g-hold kan eleverne få bedre hjælp til det, de synes, er svært, siger Nikolaj Kjær, Mona Gadegaard og Morten Junget, der underviser i matematik på Århus Statsgymnasium.

gør det også bare sjovere at gå på arbejde, når man ved ...,” siger Nikolaj Kjær.

”At der nok skal blive grinet,” fortsætter Morten Junget.

En anden fordel er, at de kan aflaste hinanden i travle perioder.

”Vi hjælper hinanden. Det er okay at komme og sige, at man er presset i en uge og spørge, om de andre kan tage over,” siger Mona Gadegaard.

Nikolaj Kjær og Morten Junget nikker.

”Det er lige før, at det oftere er den anden vej rundt, hvor man selv kommer og siger, at man sagtens kan hjælpe. Har man overskuddet, så byder man ind,” siger Nikolaj Kjær.

Frustrationer i faggruppen

For cirka to år siden var der i matematikfaggruppen nogle generelle frustrationer, der gjorde, at alle skolens matematiklærere begyndte at kigge nærmere på grundforløbet.

”Vi kastede os ud i nye projekter og delte erfaringer og materiale. Det gjorde noget godt for faggruppen som helhed,” siger Morten Junget.

”Noget af det fede ved at samarbejde er, at vi kan udnytte hinandens potentialer.

Mona Gadegaard,
lærer, Århus Statsgymnasium

Herfra udsprang de tre læreres tætte samarbejde. Først fandt Morten Junget og Mona Gadegaard sammen, og så kom Nikolaj Kjær med.

”Nikolaj og jeg har tidligere arbejdet sammen. Oprindeligt blev vi sat sammen af ledelsen, men siden har vi opstået det selv,” fortæller Morten Junget.

Sidste år havde de blandt andet gode erfaringer med et tværfagligt samarbejde om matematik og fysik i en 1.g-klasse.

På forkant med arbejdet

De tre matematiklærere føler, at de supplerer hinanden godt. Nogle er gode til at komme med idéer, andre griber idéerne og udfører dem i praksis, forklarer Mona Gadegaard.

”Noget af det fede ved at samarbejde er, at vi kan udnytte hinandens potentialer. Morten og Nikolaj kan for eksempel noget med teknikken, som jeg ikke kan, men jeg kan bruge det alligevel, fordi de har lavet det for mig,” siger hun.

Ifølge Nikolaj Kjær er det en gave at få udleveret nogle opgaver, man straks kan tage i brug - og som har et klart aftryk af den lærer, der har udformet dem.

Morten Junget er enig:

”Ofte får man serveret et helt nyt perspektiv. Så indser man pludselig: Ja, selvfølgelig skal eleverne tegne den her graf i hånden i stedet for at bruge computeren.”

Samarbejdet har også fået lærerne til at føle sig på forkant, fordi lektionerne er planlagt god tid i forvejen. De kan også spare noget forberedelsestid, fordi de underviser i det samme to gange i træk, men for forskellige elever.

”Det har givet mig mulighed for at bruge lidt længere tid på, hvordan jeg får gjort det bedre. Min oplevelse er ikke, at det tager længere tid at samarbejde, tværtimod,” siger Mona Gadegaard. ●

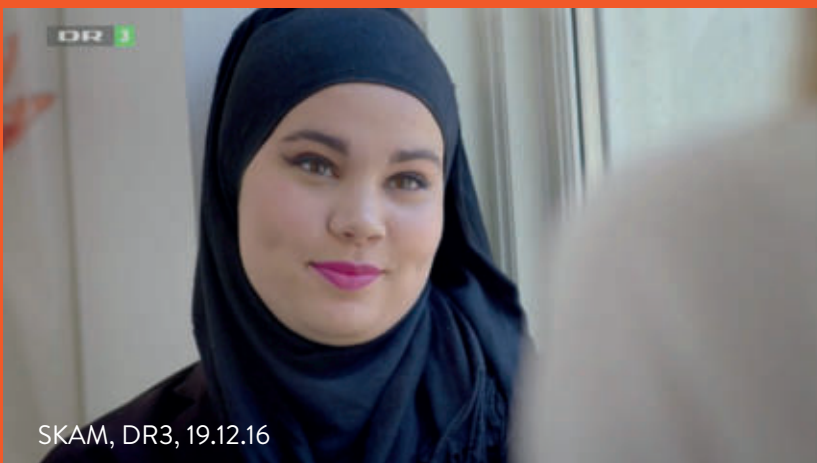
BRUGER DU TV I UNDERVISNINGEN?

– mitCFU indeholder mere end 35.000 relevante tv-udsendelser

STREAM
TV

Fordele:

- Adgang for eleverne – både i skolen og hjemme
- Pædagogisk vejledning og kapitelmærker til en del af udsendelserne
- Mulighed for egen kapitelinddeling
- Ingen udløbsdato – vi gemmer alt

SKAM, DR3, 19.12.16

Tv-avisen 50 år, DR1, 15.10.15

Historien om Danmark, DR1, 09.04.17

Klimaet – en gammel historie, DRK, 26.04.17

Gymnasieskolen KØR SELV-FERIE

Gymnasieskolen giver dig ekstra gode priser på udvalgte rejsemål. Oplys rejsekoden "GYMNASIESKOLEN" ved bestilling – så får du automatisk rabatprisen.

Herregårdsferie ved vestkysten

3 dages ferie på 3-stjernet hotel i Vemb

Hotel Nørre Vosborg ★★★

I landskabet bag Nissum Fjord, der skærmer fastlandet fra Vesterhavets buldrende kræfter, hersker en dvælende ro, som danner ramme om et lille område på det danske landkort, der virker så uberørt og rent. Grunden hertil findes dog også i den lille perle Nørre Vosborg - en ægte dansk herregårdsidyl med alt, der hører sig til. Her lever 700 års historie, gamle sagn og alle spøgelseshistorier i de hvidkalkede vægge i flotte naturrammer, der er lige betagende hele året rundt. En stemning, der kan og skal mærkes. Langs kysten mod syd kan I opleve fiskerbyen

Hvide Sande (48 km) med smukke, fredede klitområder mellem Ringkøbing Fjord og Vesterhavet. Kører I til Ringkøbing (29 km), møder I en stemningsfuld fjordby med mange gamle rødstenshuse og brostensbelagte gader. Længere inde i fastlandet finder I Danmarks balletby Holstebro (21 km) med shoppingmuligheder og kunst i gaderne.

Ankomst mandag til fredag frem til 15.12.2017 samt 5.1.-21.6.2018.

3 overnatninger inkl.
1 x 3-retters middag 1.449,-

Pris pr. person i dobbeltværelse

1.149,-

Pris uden rejsekode 1.299,-

- 2 overnatninger
- 2 x morgenbuffet
- 1 x eftermiddagskaffe med kage
- 1 x 3-retters middag

Børnerabat (ved 2 voksne)
1 barn 0-5 år gratis. 2 børn 6-14 år ½ pris.

Miniferie på maleriske Møn

3 dage på historisk hotel i Stege

Residens Møn

Fra jeres mønske feriebase har I en skøn udsigt over Stege Bugt, og ferieoplevelsen bliver ikke mindre af hotellets beliggenhed i hjertet af Møns største by, Stege. I kan gå ad idylliske Langgade med karakteristiske, sammenbyggede huse, som fører jer til Stege Kirke (550 m) og byens hyggelige centrum. Udforsk også noget af Danmarks mest unikke natur: Møns Klint (20 km). De imponerende kalkklipper bader landskabet i smukke farver.

Ankomst mandag til lørdag i perioden 2.10.-18.12.2017.

Pris pr. person i lejlighed
(v. min. 2 voksne)

1.049,-

Pris uden rejsekode 1.199,-

- 2 overnatninger
- 2 x morgenbuffet
- Månedens middagsret inkl. lille glas øl, vin eller vand
- 1 glas mousserende vin
- 50 % rabat på entre til Danmarks Samlermuseum Thorsvang inkl. gratis øl eller vand ved køb af speciel Happydays-frokost på museet
- Fri parkering
- Slutrengøring

Børnerabat (ved 2 voksne)
1 barn 0-3 år gratis. 2 børn 4-14 år ½ pris.

Julemarked i Lübeck (21 km)
27.11.-29.12.2017

Strandhotel ved Østersøkysten

3 dage på 4-stjernet hotel i Tyskland

Maritim Club Hotel Timmendorfer Strand ★★★★★

Brusende bølger og et hav af aktivitets-tilbud. Her kommer ingen til at kede sig. Dagen begynder med champagnebrunch, og siden kan I frit vælge fra hotellets store underholdnings- og motionsprogram. Omgivelserne ved Lübeckbugten indbyder til gåture langs strandpromenaden (500 m) og golf på Golfpark Ostsee (6 km). Lübecks historiske gamle bydel (20 km) er også værd at udforske.

Valgfri ankomst t.o.m. 19.12.2017 og 2.1.-29.5.2018.

Pris pr. person i dobbeltværelse

1.649,-

Pris uden rejsekode 1.799,-

- 3 overnatninger
- 3 x champagnebrunch
- 3 x 3-retters middag/buffet
- Stort aktivitetsprogram
- 50 % rabat på greenfee
- Børneklub (3-12 år)
- Værelse med balkon

Børnerabat (ved 2 voksne)
1 barn 0-6 år gratis. 2 børn 7-14 år ½ pris.

2 overnatninger 1.249,-

Turistkat maks. EUR 3,- pr. person pr. døgn.

Bestil på www.happydays.nu eller ring 70 20 34 48

Telefonerne er åbne hverdage kl. 8-17

Teknisk arrangør:

Ekspeditionsgebyr kr. 99,- Afbestillingsforsikring kan tilkøbes. Forbehold for tryk- og prisfejl samt udsolgt.

Rejsekode
GYMNASIESKOLEN

PRESSEDE LÆRERE: NV-FORLØBET ER ALT FOR KOMPRIMERET

For kort og komprimeret. Sådan beskrives det naturvidenskabelige grundforløb (NV) af NV-lærere. Bare en enkelt dag væk kan rykke hele forløbet. Derfor føler lærerne sig pressede.

En af dem er Niels Vinther, der er geografilærer på Egedal Gymnasium. "Vi mærker en meget stor forskel, ved at forløbet er blevet kortere og mere presset for både os og eleverne. Der er ikke råd til at være væk en dag. Vi kan ikke nå at indhente et modul undervejs, fordi elevernes skema allerede er fyldt op, og fordi forløbet er så komprimeret," siger Niels Vinther, der også er næstformand for Geografilærerforeningen.

gymnasieskolen.dk

Læs historien på **gymnasieskolen.dk**

g

”

Begrænset internetadgang vil ikke hjælpe på problematikken om snyd til eksamen.

gymnasieskolen.dk

Skriver lærer Anne Boie Johannesson i sin blog på **gymnasieskolen.dk**

g

GYMNASIER GIVER ORDBLINDE FORSKELLIG HJÆLP

To ordblinde elever, der begge skal op til samme eksamen, kan få vidt forskellig hjælp, alt efter hvilken skole eleven går på.

Det er konsekvensen af, at der ikke er nogen faste retningslinjer for, hvor meget mere tid der tildeles ordblinde elever, eller om de overhovedet får hjælp. Det er nemlig op til de enkelte skoler.

Det er et stort problem, mener formand for Ordblindeforeningen Mogens Schmidt,

der er ked af, at alle ordblinde elever ikke får samme hjælp.

"Det er forkasteligt. Der er behov for de unge mennesker og deres kompetencer, og så får de ikke den rette hjælp på alle skoler. Det er ikke godt nok," siger han.

gymnasieskolen.dk

Læs nyheden på **gymnasieskolen.dk**

g

Der var dyster orgelmusik og sortklædte lærere, da Øregård Gymnasium i sidste måned begravede den gode undervisning. Formålet var at gøre eleverne opmærksomme på, at skolen – ligesom landets øvrige gymnasier – igen i år skal spare.

LÆRERE BEGRAVER DEN GODE UNDERVISNING

DE ANDRES UDFORDRINGER

Artiklen om gymnasierne i **Finland** er den fjerde i en serie om udfordringerne i de gymnasiale systemer i Norden og en række af vores nabolande. De første artikler handlede om Sverige, Færøerne og Norge og blev bragt i juni-, august- og septemberudgaverne af Gymnasieskolen.

FINSKE FORANDRINGER MED FÆRRE PENGE

De finske gymnasier arbejder i disse år med nye pædagogiske metoder, der har mindre fokus på skriftlige test og karakterer. Nedskæringer gør det dog til en udfordring for lærerne at skabe forandringer i klasselokalet.

Niklas Kullberg står med sine læsebriller i hånden og kigger ud over klassen. Eleverne sidder og kigger koncentreret ind i deres skærm, mens de besvarer en test om nationaløkonomi.

En elev har tegnet en graf på sin skærm, mens en anden sidder og ser et videoklip fra en nyhedsudsendelse, som indgår i prøven.

Som på andre finske gymnasier er det prøveuge på det svensksprogede Tölö Gymnasium i hovedstaden Helsinki – eller Helsingfors, som byen hedder blandt det svenske mindretal.

Det betyder, at eleverne afslutter deres cirka syv uger lange kurser og får karakterer, inden de går i gang med nye kurser.

Samfundsfagslærer Niklas Kullberg pe-

ger på sin egen skærm på den bærbare computer, hvor et nyt program til afholdelse af prøver er åbent.

Han forklarer med dæmpet stemme, at han blandt andet kan se, hvor længe der går imellem, at eleverne skriver noget, og han derfor kan hjælpe, hvis en elev er gået i stå.

Nye læreplaner

I disse år er undervisningen i de finske gymnasier under forandring, og lærerne oplever både små og store skift og opbrud i arbejdet, alt efter hvilken skole de arbejder på, og hvor i landet den ligger. Større fokus på digitalisering og indførelsen af digitale studentereksamener i 2016 er blot en af forandringerne.

Undervisningsstyrelsen i Finland har

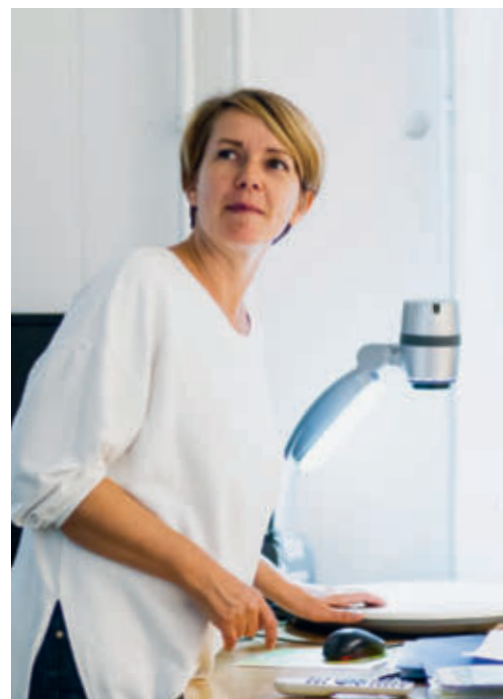

Vicerektor Joakim Häggström fortæller, at Tölö Gymnasium arbejder på at lægge mindre vægt på skriftlige test og i stedet satse mere på feedback til eleverne.

Michaela Örnmark underviser i svensk. Hun fortæller, at lærerrollen har forandret sig i Finland i de senere år, og der nu er større fokus på lærersamarbejde.

Som noget nyt er der indført digitale studentereksamener i Finland. Samfundsfagslærer Niklas Kullberg afholder her en digital test for eleverne som afslutning på et syv uger langt kursus i blandt andet nationaløkonomi.

indført nye læreplaner med virkning fra 2016. Men da læreplanerne er kommet, samtidig med at den finske stat over flere år har skåret ned på gymnasierne, er det en udfordring at få tid til at arbejde med de nye didaktiske og pædagogiske tiltag.

Det ved man alt om i det nationale finske lærerforbund Opetusalan Ammattijärjestö (OAJ), som ligger få kilometer fra Tölö Gymnasium.

”Med de nye læreplaner skal skolerne have endnu mere fokus på moderne pædagogiske tiltag som digitalisering, formativ evaluering, flere diskussioner i timerne og gruppearbejde. Men med de nedskæringer, som har ramt skolerne, har lærerne mindre tid til den enkelte elev, og derfor anvender mange stadig lidt mere traditionelle måder at undervise på,” forklarer Olavi Arra, som er ekspert i gymnasieuddannelser og uddannelsespolitik i det store finske lærerforbund OAJ.

I 2013 gav staten 6.700 euro i tilskud per finsk gymnasieelev, mens staten i dag bruger 6.000 euro. Pengene går dog til kommunerne, som derefter selv vælger, hvordan de vil prioritere dem, og derfor

varierer det, hvor hårdt skolerne er blevet ramt af nedskæringer, forklarer Olavi Arra.

75 karakterer

Mens nedskæringer på uddannelse lyder bekendt for en dansker, er meget andet anderledes i de finske gymnasier i forhold til i Danmark.

Allerede før de nye læreplaner blev indført, var der begyndt at blæse nye didaktiske og pædagogiske vinde i mange finske klasselokaler.

Den traditionelle finske undervisning har groft sagt altid været meget styret af test og karakterer. Et syvugers kursus bliver normalt afsluttet med en skriftlig test, og eleven får derefter en karakter. Det bliver gentaget fem gange i løbet af et skoleår.

De finske elever sidder dermed cirka 75 gange i løbet af deres gymnasietid og besvarer en prøve, som bliver bedømt med en karakter. Og så skal de også op til en skriftlig studentereksamen i fire eller fem fag.

Men gymnasierne bevæger sig langsomt væk fra ”teaching to the test-metoden” og

forsøger nu at lægge mere vægt på feedback og formativ evaluering, hvor det ikke bare er karakteren, som er i centrum.

Det tager dog tid at skabe forandringer, forklarer Joakim Häggström, som er vice-rektor og selv underviser i matematik på Tölö Gymnasium, da han viser rundt på skolen.

”Traditionelt har vi i Finland haft meget fokus på de akademiske resultater og traditionelle kundskaber og test. Mange lærere er dog begyndt at anvende en anden form for evaluering af eleverne i dag. Vi vil gerne have, at eleverne også får feedback i stedet for kun at få en karakter. Men lærerne har også fået mere travlt, og der stilles for eksempel krav om mere digitalisering, som også tager tid,” siger Joakim Häggström, mens en sporvogn kører forbi uden for vinduet.

Stor frihed

På Tölö Gymnasium og i resten af det finske skolesystem er der en stor frihed. Selv om der er kommet nye læreplaner fra undervisningsstyrelsen, betyder de i sig selv ikke store omvæltninger med det samme.

Den finske stat har skåret ned på uddannelse, og det er en udfordring, når lærerne samtidig skal arbejde med nye undervisningsformer, fortæller Olavi Arra, som er ekspert i uddannelsespolitik i det finske lærerforbund OAJ.

FINSKE FAKTA

- Gymnasieeleverne har stor frihed til at sammensætte deres individuelle uddannelse. De har omkring 75 kurser i løbet af en uddannelse – nogle valgfrie, andre obligatoriske.
- Hvert kursus afsluttes med en karakter, som oftest udddeles efter en test. Læreren bestemmer dog selv, hvordan eleven skal evalueres og kan lave sin egen test.
- Eleverne skal derudover til en skriftlig studentereksamen i fire eller fem fag.
- Statens tilskud per gymnasieelev er faldet fra 6.700 euro i 2013 til omkring

6.000 euro i dag. Det er dog kommunerne, som afgør, hvor mange penge skolerne skal modtage.

- De finske lærere har en central aftale, som kaldes undervisningsforpligtelsen. Den betyder, at en lærer skal undervise et vist antal timer om ugen, for eksempel 16 timer for en finsslærer og 20 timer for en matematiklærer 38 uger om året.
- Gymnasierne fik nye læreplaner i 2016 med blandt andet mere fokus på formativ evaluering og digitalisering. I Finland er læreplanerne en ramme, og skolerne har frihed til at udforme deres egne læreplaner.

I modsætning til i Danmark er de centrale læreplaner i Finland blot en ramme. De enkelte kommuner og sågar den enkelte skole kan udforme deres egne læreplaner, som blot skal holde sig inden for rammerne af de nationale læreplaner.

Den frihed fortsætter ude i klasselokalerne, hvor lærerne har stor frihed til at vælge deres egne metoder, forklarer Joakim Häggström.

Der er derfor også forskel på, i hvor høj grad og i hvilket tempo lærerne forandrer deres undervisning i Finland.

I et klasselokale står Michaela Örnmark og underviser i elevernes modersmål svensk. Det er sidste time i et kursus om moderne lyrik og litteratur. På tavlen gennemgår hun eksempler fra essay, som eleverne har skrevet. Der er stille i klassen, og eleverne sidder med blyant og papir og udfylder et skema om, hvordan man skriver et essay.

Michaela Örnmark får blandt andet påpeget nogle grammatiske fejl og misforståelser, og de fleste elever noterer opmærksomt ned. Senere på ugen skal hendes elever have en totimers test, hvor de skal lave en tekstanalyse, og til sidst får de en karakter for kurset.

”Selv om eleverne stadig tager test og får karakterer under kurset, så er undervisningen anderledes nu. Jeg evaluerer eleverne mere under kurserne nu, og der er flere diskussioner i timerne. Lærerrollen har forandret sig i de senere år i gymnasiet, og vi har mere samarbejde med kollegerne,” siger Michaela Örnmark, da hun efter timen sidder med et par kolleger og fortæller.

Flere opgaver - færre penge

Niklas Kullberg, som underviser i historie og samfundsfag, er enig med sin kollega

i, at lærerrollen har forandret sig i de senere år i Finland og stadig gør det.

Den traditionelle undervisning ved tavlen med det formål at forberede eleverne til en test får nu konkurrence af tværfaglighed og samarbejde med kolleger.

”Det er en positiv udvikling, og det er spændende og sjovt at samarbejde med kollegerne om et emne. Men det tager også mere tid at planlægge og samarbejde, og den ekstra tid får vi ikke noget for. Og derfor er vi også lidt forsigtige med at sige ja til for meget grænseløst arbejde,” siger Niklas Kullberg.

I det finske lærerforbund OAJ genkender Olavi Arra godt den problematik. I Finland er der en central aftale, som bestemmer, hvor mange timer lærerne skal undervise

for at få en fuldtidsløn. Undervisningsforpligtelsen, som den hedder, varierer fra fag til fag – en historielærer skal for eksempel undervise mere end en lærer, som underviser i modersmålet finsk eller svensk.

Hvis der kommer flere opgaver ud over undervisningen, så betyder det, at læreren får en længere arbejdsuge.

”Med de nye læreplaner er der også nye pædagogiske tiltag som mere samarbejde, tværfaglighed og øget brug af digitalisering i undervisningen, og det kan være svært at nå for lærerne uden at bruge mere tid. Når der samtidig er færre penge i skolerne, bliver det endnu sværere,” siger Olavi Arra. ●

45 ELEVER I ET KLASSELOKALE

Nedskæringer i de finske gymnasier betyder blandt andet, at holdene bliver større. 40 elever i en klasse er ikke længere noget særsyn.

”Vi skal væk fra forelæsning ved tavlen og skriftlige test som evaluering, men det er svært, når der sidder så mange elever i klasserne.

Tuomo Laakso, gymnasielærer og bestyrelsesmedlem i Helsinki lærerforbund HOAY

gymnasieskolen.dk

Læs artiklen på gymnasieskolen.dk

9

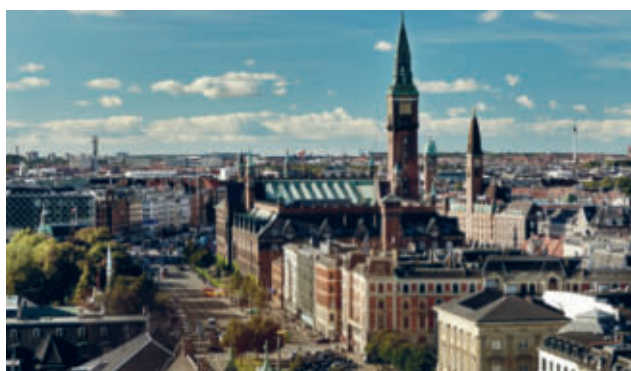

STUDIETUR TIL KØBENHAVN?

Tag klassen med på den fedeste tur til hovedstaden – Danhostel Copenhagen City tilbyder de perfekte rammer til opholdet!

Hos os bor I lige i hjertet af København med mulighed for byens bedste udsigt. Alle måltider kan bestilles hos os, vi kan også kan smøre madpakker til hele gruppen og har I brug for det hjælper vi meget gerne med koordinering af buskørsel, råd om sightseeing og meget mere - hos os kan I få skræddersyet det perfekte ophold der passer til lige præcis jeres ønsker og behov. Ring eller skriv til os og få et godt tilbud på jeres næste studietur!

Psst! Vi har også en hyggelig, moderne café og bar, hvor i alle kan være sammen - se meget mere på www.cphhostel.dk.

Telefon: +45 3318 8338
Mail: gb@cphhostel.dk
Web: www.cphhostel.dk

 DANHOSTEL
COPENHAGEN CITY

LÆR AT KOMBINERE INTERNATIONAL BUSINESS OG IT

BACHELOR I GLOBAL BUSINESS INFORMATICS

På bacheloruddannelsen i Global Business Informatics lærer de studerende at bidrage til forretningsløsninger, som bringer mennesker og kontinenter tættere på hinanden. De lærer at fremme kulturel og økonomisk udvikling, hvor der gøres brug af it.

Uddannelsen giver de studerende tværfaglige kompetencer, og de lærer at bruge kvalitative tilgange til at forstå it og dets globale betydning. Den teoretiske undervisningen foregår i tæt samspil med den praktiske anvendelse og spænder fra computer- og informationsvidenskab til samfundsvidenskab og humaniora.

På IT-Universitetet er der et aktivt og levende studiemiljø, hvor de studerende har rig mulighed for at engagere sig i tværfaglige og sociale aktiviteter ved siden af studiet. De har også gode muligheder for at læse i udlandet, hvis de ønsker en international profil.

Hvis du og din klasse er interesserede i at opleve IT-Universitetet på nært hold, så er der god mulighed for det. IT-Universitetet tilbyder gymnasiebesøg for gymnasiale skoleklasser.

Læs mere på itu.dk

IT-UNIVERSITETET I KØBENHAVN

Heksejagt på gymnasier er hverken visionært eller innovativt

Præcis på udgivelsesdagen for denne udgave af Gymnasieskolen er det 400 år siden, at Christian IV udsendte trolddomsforordningen, som skabte et makabert kapitel i Danmarks-historien med over 1.000 hekseafbrændinger. Der blev skabt retoriske fjendebilleder, der havde til formål at ensrette befolkningens tankesæt, og som kunne bruges til at få naboen anklaget for hekseri. Kongen havde brug for at lovgive mod den hvide magi – de kloge folks magi – så man kunne styre det, der forstyrrede samfundsordenen.

I dag bruges retoriske fjendebilleder også til at sætte dagsordenen. I min daglige gang i gymnasiesektoren ser jeg konsekvenserne heraf.

På trods af at danske ungdomsuddannelser i internationalt perspektiv ikke er dyre; på trods af at gymnasierne har en høj gennemførelsesprocent; på trods af at gymnasierne har de mest engagerede medarbejdere i Danmark, som løber stærkere end nogen-sinde, blandt andet for at implementere politikernes reform; på trods af at gymnasierne har en central rolle i mønsterbrydning og integration; på trods af at 70 procent af eleverne med karakterer under 4 får en videregående uddannelse; på trods af at selv studenter, der ikke tager en videregående uddannelse, har høj beskæftigelse og livsindkomst; på trods af at der frem mod år 2030 vil være mangel på uddannet arbejdskraft, der kræver en gymnasial uddannelse, jages gymnasieuddannelserne.

Gymnasiets eneste "ugerning" er at have gjort det godt – at have skabt en succes, som de unge og deres forældre er glade for, og som former livsduelige unge. Det har i mands minde været vigtigt, at næste generation blev

bedre uddannet. Den ambition er værd at bevare – også selv om det er svært at få unge til at vælge en erhvervsuddannelse.

Senest var uddannelsesministeren og undervisningsministeren ude med en påstand om, at de "unge svigtes", og at der er sket et "dannelsesmæssigt og fagligt skred". Gymnasiet skulle ifølge ministrene være et "opsamlingsheat, som bliver brugt til alt muligt andet end at gøre elever klar til videregående uddannelse". Udtalelserne faldt som indledning til en ministeriel undersøgelse af kvaliteten i gymnasierne; men hvordan kunne ministrene konkludere på forkant? Gymnasielærere står gerne på mål for et højt kvalitetsniveau, og undersøgelser af kvaliteten er velkomne, men det skal være uhildede undersøgelser defineret i en retorik, som har uddannelsernes bedste for øje, og som kan bruges til fortsat udvikling. Her vil det også være relevant at se på, om de store besparelser i sektoren har betydning for kvaliteten.

For i dække af disse heksejagter kan regeringen igen og igen spare på uddannelserne og skabe rum for fortsatte nedskæringer. Gymnasieuddannelserne har allerede sagt farvel til mere end 1.000 lærere, og fortsætter regeringen besparelserne, vil der i 2021 være 4 millioner færre lærertimer til at uddanne fremtidens gymnasieungdom.

Det tog alt for lang tid, inden trolddomsforordningen blev ophævet. Mængden af viden vokser eksponentielt i vore dage, og derfor burde det ikke tage lang tid at stoppe heksejagten og besparelserne på gymnasieuddannelserne. Det vil være visionært for Danmark. ●

*GL's formand
Annette Nordstrøm Hansen*

” Det er kontakten med eleverne, der er det bedste ved at være lærer.

Niels Walter Møller,
lærer, VUC Aarhus

” Det har helt klart påvirket mig, at jeg har set min far undervise.

Morten Sig Møller,
lærer, Vestjysk
Gymnasium Tarm.

{ 2 GENERATIONER }

Hvordan er det at være to generationer, der begge er gymnasielærere? Det spørger Gymnasieskolen om. Dette er det andet interview i serien.

"Vi snakker altid om noget fagligt, når vi ses"

Niels Walter Møller og Morten Sig Møller sparrer meget med hinanden. De er far og søn og underviser begge i geografi. Selvom den ene kun har været lærer i et år og den anden i 35, er samarbejdet en gevinst for dem begge.

Da Morten Sig Møller var barn, sad han ofte bagerst i klasse-lokalet, når hans far underviste i landbrug og vulkaner på sine VUC-aftenhold, og han blev hevet med til sociale arrangementer på skolen.

I dag er han 27 år og selv gymnasielærer.

"Det har helt klart påvirket mig, at jeg har set min far undervise og set, hvor glad han har været for det," siger Morten Sig Møller, der siden 1. august 2016 har undervist i samfundsfag og naturgeografi på Vestjysk Gymnasium Tarm.

"Og jeg ved jo fra samfundsfag, hvor svært det kan være at bryde den sociale arv," siger han med et smil.

I 15 år var hans forældre desuden rejseledere på Korsika om sommeren.

"Så hele mit liv har været præget af formidling," siger Morten Sig Møller.

For Niels Walter Møller er det en glæde, at hans søn er gået i hans fodspor.

"Morten har en god tilgang til det at være gymnasielærer, og da han altid har

interesseret sig for verden omkring sig, har han meget at byde ind med," siger Niels Walter Møller, der underviser i biologi og geografi.

For ham var det lidt et tilfælde, at han blev gymnasielærer. De første år efter universitetet arbejdede han med naturplanlægning og var blandt andet ansat i Energiministeriet. Men arbejdsløsheden blandt biologer var tårnhøj i begyndelsen af 1980'erne, og i mange stillinger blev man kun ansat for ét år ad gangen.

"Pludselig havde jeg mulighed for at få nogle timer her på skolen. Jeg fik jobbet, fordi jeg var den, der boede tættest på," fortæller Niels Walter Møller.

Vi møder de to generationer på VUC Aarhus, der efter 35 år stadig er Niels Walter Møllers arbejdsplads. De byder på kaffe i geografilokalet.

Morten Sig Møller har lige overværet en time i samfundsfag på skolen. Han er netop startet i pædagogikum, men en brækket arm har gjort køreturen fra hans lejlighed i Aarhus til gymnasiet i Tarm ret umulig, så han har været sygemeldt

nogle dage og har fået lov til at følge noget undervisning på VUC Aarhus i stedet for på hans egen skole.

Går begge veje

Far og søn nyder, at de har geografifaget til fælles. De deler undervisningsforløb og materialer, udveksler tips og låner udstyr af hinanden.

"Vi sparrer meget med hinanden. Vi snakker altid om noget fagligt, når vi ses," fortæller Morten Sig Møller.

Sådan er det, når ens fag er en stor del af den, man er, siger Niels Walter Møller.

"Jeg kan jo ikke gå uden for en dør, uden at jeg tænker over vindretningen, kigger på skyerne og synes, det er spændende, hvis jeg ser en isfugl ovre ved søen."

Morten Sig Møller husker især, hvor rart det var at kunne trække på sin fars viden, da han under sin studietid fik nogle vikartimer i geografi på Aalborghus Gymnasium.

"Det var totalt grænseoverskridende. Jeg havde kun læst geografi i et halvt år

Niels Walter Møller glæder sig over, at sønnen, Morten Sig Møller, er blevet lærer. Men han er bekymret for, hvordan nedskæringerne i gymnasiesektoren vil påvirke ham.

NIELS WALTER MØLLER

- Født i 1953.
- Student fra Fredericia Gymnasium i 1973.
- Cand.scient. i biologi og geografi fra Aarhus Universitet i 1981.
- Ansat på VUC Aarhus i 1982.

MORTEN SIG MØLLER

- Født i 1990.
- Student fra Marselisborg Gymnasium i 2010.
- Cand.scient. i samfundsfag og geografi fra Aalborg Universitet i 2016.
- Vikar på Aalborghus Gymnasium i 2014/2015 og Risskov Gymnasium i 2015/2016.
- Ansat på Vestjysk Gymnasium Tarm i 2016.

og vidste slet ikke, hvad en geografitime skulle bestå af. Det var et hf-valghold, og en af kursisterne var 22. Jeg var kun et år ældre,” fortæller Morten Sig Møller.

Siden har han hentet gode råd hos sin far mange gange. Men det går begge veje, påpeger Niels Walter Møller. Trods sine mange års erfaring får han også noget ud af deres faglige fællesskab.

”Forleden ville Morten gerne vide, hvordan jeg griber det an, når jeg underviser i landbrug, til gengæld viste han mig en fransk hjemmeside om befolkningsudvikling, som jeg ikke kendte,” siger han.

Forskellige tilgange

Niels Walter Møllers kone – Mortens mor – er også gymnasielærer. Hun underviser i dansk og fransk på Marselisborg Gymnasium. Så snak om undervisning har altid præget familiens middagsbord, fortæller Morten Sig Møller.

Allerede som yngre bed han mærke i, at forældrene havde forskellige tilgange til arbejdet, og nu, hvor han selv er blevet gymnasielærer, er det endnu tydeligere for ham, hvor forskellige lærertyper de er.

”Min mor er minutiøst forberedt og retter opgaver i timevis derhjemme. Min far bruger mindre tid på at læse nye tekster og rette opgaver. Han trækker mere på erfaringen og er bedre til at sige: Nu er det godt nok. Til gengæld har han mere arbejde på skolen med at forberede forsøg og øvelser,” siger Morten Sig Møller.

Han forsøger selv at finde en god blanding mellem forældrenes tilgange, men

minder, som han siger, nok mest om faderen.

Og far og søn kan da også hurtigt blive enige om, hvad en god lærer er. For dem begge er det afgørende, at man har noget på hjerte, er til stede og får eleverne til at være aktive.

”Jeg går meget rundt blandt eleverne, når jeg underviser, og får noget pingpong i gang med dem. Det er kontakten med eleverne, der er det bedste ved at være lærer,” siger Niels Walter Møller.

Det handler også om at åbne verden for eleverne, tilføjer Morten Sig Møller.

”Jeg vil gerne hjælpe dem med at forstå verden og aflive deres fordomme,” siger han.

Tænker over nedskæringerne

Selvom Niels Walter Møller glæder sig over, at sønnen er blevet lærer, er han også lidt bekymret. For lærerjobbet er langt hårdere i dag, end da han selv valgte det. Arbejdspresset er steget, og fleksibiliteten er blevet mindre, påpeger han.

”Jeg tænker selvfølgelig over, at gymnasiesektoren er ramt af nedskæringer.

Stort set alle lærere får i disse år flere hold og skal løbe hurtigere,” siger Niels Walter Møller.

Men han tror, at sønnen har den rette indstilling for at kunne overleve.

”De, der går ned med stress, er ofte lærere, der ikke kan finde ud af at sætte en grænse for deres forberedelse,” siger han og fortsætter:

”Det er afgørende, at man kan finde ud af at sige: Nu er det godt nok! Og det tror jeg, at Morten kan. Man får rigtig meget ud af at forberede sig fra 0 til 2 timer, men man får ikke tilsvarende ekstra ud af at forberede sig fra 8 til 10 timer.”

Selv er Morten Sig Møller ikke så bekymret.

”Det er jo sådan, virkeligheden har set ud, siden jeg startede. Jeg har ikke kendt til andet.” ■

To generationer

Kender du lærere i flere generationer, eller er du det selv, så skriv til journalist Tina Rasmussen på tina@gl.org

ærerlockouten i 2013 var regeringens beslutning, hævder blandt andre tidligere SF-formand Annette Vilhelmsen i den nye bog Søren og Mette i benlås. Afsløringen overrasker ikke formanden for Gymnasieskolernes Lærereforening, Annette

EFTER AFSLØRING OM LÆRERLOCKOUT: "NU MÅ ARBEJDSGIVERNE VISE, AT DE VIL DEN DANSKE MODEL"

Nordstrøm Hansen, men hun er glad for, at det bliver dokumenteret.

Hun mener, at den nye viden lægger et pres på de overenskomstforhandlinger, der skal finde sted næste år.

"Bogen er et klart signal til arbejdsgiverne om, at hvis de vil bevare den danske model, så må de vise det under OK 18-forhandlingerne. De må tage del i diskussionen om undervisernes arbejdsforhold, hvis respekten og tilliden skal genopbygges," lyder det fra Annette Nordstrøm Hansen.

Hun uddyber:

"I 2013 blev vi kørt over. I 2015 var der intet ønske om at diskutere arbejdstid. Hvis

man vil bevare modellen, så må man komme til bordet og indgå i reelle forhandlinger med organisationerne. I 2018 er der behov for, at der bliver lyttet til de store frustrationer, som lærerne har på grund af tidsregistreringerne. At vi samtidig er i nedskæringstider, gør det bare endnu mere vigtigt, at lærerne har ordentlige rammer til at komme igennem de vanskelige situationer på skolerne."

gymnasieskolen.dk

Læs på **gymnasieskolen.dk**

” Jo mere folk i sektoren tier, des nemmere er det at skære løs, uden at det øvrige samfund begynder at stille kritiske spørgsmål.

gymnasieskolen.dk

Skriver formand for GL's overenskomstudvalg Tomas Kepler i debatindlægget Bryd tavsheden på **gymnasieskolen.dk**

ANDREAS SØGTE 100 JOB UDEN AT FÅ ET

Efter at have sendt mere end 100 ansøgninger til mange af landets gymnasier står Andreas Lauritzen stadig uden drømmejobbet som gymnasielærer.

Det er ikke geografien, der begrænser Andreas Lauritzen. Han ser ikke noget problem i at skifte storbyen ud med en mindre by.

"Jeg er villig til at flytte og gøre hvad som helst for at få et job som gymnasielærer. Det at undervise er blevet en del af min person-

lighed og en slags hobby. Det er meget nedslående, at man ikke kan få lov til at dyrke den hobby. Den mulighed er der bare ikke på grund af nedskæringer," siger Andreas Lauritzen frustreret.

gymnasieskolen.dk

Læs interviewet på **gymnasieskolen.dk**

Årsberetning 2016-17

Magistrenes A-kasse

Vilkår og politik

Dagpengereformen var længe undervejs, men ad to omgange – i januar og juli 2017 – blev den til virkelighed for landets ca. 70.000 dagpengemodtagere.

Fra januar blev de ledige dimittender uden forsørgerpligt skåret ca. 1.900 kr. i deres dagpenge, de 65-årige (og opefter) fik mulighed for et såkaldt seniormedlemskab, men uden dagpengeret – og der indførtes en såkaldt fleksibel forlængelse af dagpengeretten. Det første er en skandale og indskriver sig i årelang salamitradition, hvor ydelserne skæres igen og igen. Seniormuligheden er tragikomisk – men fleksibiliteten er et lille fremskridt: Før skulle man arbejde et år for at opnå en ny ret til to år med dagpenge – nu kan man forlænge dagpengeretten løbende. En times arbejde giver to timers dagpenge.

Fra juli blev de ledige ramt af endnu en byge af ændringer. Fx afgør din indkomst nu din dagpengeret. Før var det antal arbejdstimer, som styrede. Lønmodtagere skal nu have tjent 223.428 kr., mens de har været medlem af a-kassen for at få ret til dagpenge i to år. Ydelserne blev også nok engang forkortet: For hver fire måneder, man er ledig, trækkes man en dag i dagpengene.

Desværre indebærer dagpengereformen også meget store it-ændringer, og det har henover sommeren og efteråret trukket hårde veksler på alle de danske a-kasser og deres medlemmer på grund af mange it-systemfejl. Det er forbigående, men selvfølgelig utilfredsstillende, mens det står på. MA beklager de mange gener.

Opgaven med at udtænke **nye dagpengeregler for selvstændige** blev overdraget til en arbejdsgruppe i Beskæftigelsesministeriet. I maj 2017 tog et bredt politisk flertal arbejdsgruppens anbefalinger til sig - anbefalinger, som var meget inspireret af MA og DM's indspil. Kort sagt betyder aftalen – som får effekt den 1. juli 2018 – at selvstændige og freelancere langt om længe får de samme dagpengerettigheder og den samme tryghed som almindelige lønmodtagere. Aftalen er et skridt fremad, men der er også torne - fx færre uger som selvstændig bibeskæftiget. Det er også ærgerligt, at politikerne igen så bort fra at indføre en iværksætterplan som alternativ til jobplanen: For tænk, hvis en ledig opfandt det, som Danmark skal leve af i fremtiden.

Den 1. januar 2018 indføres endnu en ny regel, hvor med **for mange desværre bedre kan betale sig at være fuldtidsledig end at tage småjobs**. I dag kan en ledig supplere sine indtægter fra småjobs med dagpenge i op til 30 uger. Men er man fra 1. januar ledig efter de 30 uger og fortsætter med at tage de småjobs, man kan finde, så mister man alle dagpengene i den måned. Mon ikke de fleste vil foretrække fulde dagpenge, når straffen for at tage småjobs er nul dagpenge? MA har råbt op om

den absurde regel, desværre uden at blive hørt. Diverse regeringer har messet om, 'at alt arbejde er godt arbejde', og alligevel indfører de en regel, som sætter en stopper for netop det.

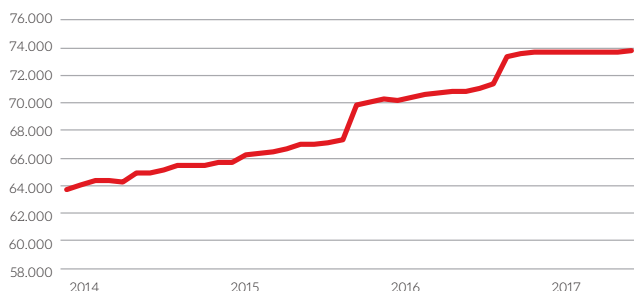
Medlemstilbud

MA rådgiver sine medlemmer meget konkret om vejen til et job – ansøgninger, jobsamtaler, cv, forsikringsregler – og vi inspirerer dem til at tænke større og bredere om egne evner og jobmuligheder. Ikke alle kommer lige hurtigt i job, så vi skal lægge os i selen for, at medlemmerne bevarer troen på sig selv i et kafkask system. Ved at insistere på en ordentlig tone, ved at udbyde jobinspirerende workshops over det ganske land og ved stedse at skubbe til politikerne i forhold til at sikre bedre vilkår. Vi fortsætter det gode samarbejde med GL, som indebærer et ekstra tilbud til gymnasielærere, som er ramt af nedskæringer.

Igen i år inviterede vi 70 ledige medlemmer på endagstur til **Folkemøde på Bornholm**. Det var tredje gang, vi sendte en busfuld ledige talenter til Allinge, og anden gang vi gjorde det under overskriften 'Tænk større – eller ansæt nogen der kan'. De fik indblik i aktuelle dagsordener, de trænede deres netværksmuskler, de fik kaffemøder med potentielle arbejdsgivere – og oveni et solidt skud joboptimisme. Medlemsevalueringen viser stor tilfredshed med initiativet. Både DR P1 og TV2 omtalte det oplagte initiativ i positive vendinger, og vores egen debat om det 'atypiske arbejdsmarked' trak et stopfyldt telt.

Et par nyheder skal nævnes. Den 5. december fik MA en **ny hjemmeside** med en effektiv søgefunktion og en mere brugervenlig opbygning. Og den 1. juli fik MA's medlemmer en **ny lønsikring**, da vi skiftede til forsikringsselskabet AmTrust. Dermed blev lønsikringen billigere – og endnu bedre: Den dækker nu helt til det fyldte 65. år mod 62 år før.

Antal medlemmer**Fuldtidsledige medlemmer****Nøgletal**

I januar 2016 var antallet af fuldtidsledige 2.684. Det svarer til en ledighed på 4,5 pct. I januar 2017 var fuldtidsledigheden steget til 5,5 pct. svarende til 3.354 medlemmer. I juni 2017 var antallet af fuldtidsledige 3.110 svarende til 5,1 pct. mod 5,2 pct. i juni 2016 – altså et lille fald.

Medlemstallet steg i 2016 med 3.460 til i alt 73.974. Heraf var 61.527 betalende – en fremgang på 1.693 betalende medlemmer siden udgangen af 2015. I september 2017 var medlemstallet godt 74.100 medlemmer.

Økonomi 2016: Der blev i 2016 udbetalt ydelser for 1.014 mio.kr. til medlemmer i MA. MA's indtægter i 2016 var 97,5 mio.kr., hvoraf 96,7 mio.kr. kom fra medlemmernes administrationsbidrag. Året sluttede med et underskud på 2,1 mio.kr. – som var 0,7 mio.kr. større end budgetteret. Det lidt større underskud blev dog opvejet af bedre afkast fra beholdningen af likvide midler, så egenkapitalen forblev intakt.

På generalforsamlingen i 2016 blev det besluttet, at MA ikke skal investere i aktiviteter vedrørende fossile brændsler. Bestyrelsen har efterfølgende udmøntet denne beslutning ved at omlægge MA's investeringer i aktier og såkaldte high yield-obligationer til fossilfrie investeringer.

A-kassen for
humanister og scient.er

tænk større

Ny bestyrelse

2016 var valgår i MA.

6.528 medlemmer stemte svarende til ca. en ud af ti.

Det var en større andel end ved valget i 2014, men ambitionen er mange flere. Formand Per Clausen og Søren B. Andersen blev valgt for 'Medlemmerne i Centrum-Samarbejdslisten', næstformand Sigrid Jørgensen, Kitt Johansen og Linda Nielsen for 'MA-listen for alle GL- og DM-medlemmer' og Bjarke Friberg og Mette Thygesen for 'DM-Listen'. Søren B. Andersen blev valgt for første gang, de øvrige blev genvalgt. Bestyrelsen er blandt andet optaget af dagpengemodtageres muligheder for at afprøve iværksætteri, atypisk beskæftigedes plads i dagpengesystemet – og i det hele taget engageret i at begrænse dagpengelovgivningens mistæneliggørelse af ledige. Bestyrelsen er valgt for perioden frem til 31. december 2018.

Invitation**Generalforsamling den 23. november kl. 17 - 20**

Mød op hos Magistrenes A-kasse, Lindevangs Allé 2 (Akademikertårnet) på Frederiksberg (tæt ved MA's hovedkontor på Peter Bangs Vej), og mød din a-kasse og din bestyrelse.

Kl. 17 – 18.30: Debat med Verner Sand Kirk

Verner Sand Kirk, Danmarks Mr. Dagpenge og direktør i brancheforeningen Danske A-kasser (tidl. AK-Samvirke), er kendt som en vedholdende kritiker af skiftende regerings forringelser af dagpengesystemet. Vi tør godt love et engageret indlæg, når Verner udstiller politikernes besættelse af dagpengeforringelser. Verner stiller op til en forhåbentlig levende debat med spørgsmål og synspunkter fra medlemmerne.

Verner Sand Kirk,
direktør i
brancheforeningen
Danske A-kasser

Kl. 18.30 – 20: Den formelle del

Til generalforsamlingens formelle del kan du indsende forslag til dagsordenen til rjo@ma-kasse.dk senest fire uger før. Du kan bestille generalforsamlingsmaterialet tidligst 14 dage før på samme mail eller på 35 86 68 49.

MA yder tilskud til transport til og fra generalforsamlingen og byder på en lille forfriskning. Alle medlemmer er velkomne.

FORSKER: STOR IT-SATSNING HAR IKKE GIVET BEDRE LÆRING

Der er et misforhold mellem politikernes store tiltro til fordelene ved digitalisering af uddannelserne, og at der endnu ikke ses positive effekter af it i undervisningen, mener ph.d.-stipendiat Jesper Balslev.

Digital dannelse og elever, der skal lære kodning.

Digitaliseringen af uddannelser har i det seneste årti været højt prioriteret af skiftende danske regeringer. Men samtidig har lærere og forskere stillet spørgsmål ved, om alle de digitale løsninger gavner læringen.

Derfor slog lektor ved Københavns Erhvervsakademi Jesper Balslev til, da der blev slået en ph.d. op i teknologivurdering og teknologirationaler, hvor man ønskede at undersøge værdien af brug af teknologier i undervisningen.

Men ret tidligt i sin research stødte

han på pædagogisk litteratur, der mod-sagde projektet.

"Det fremgik, at der ikke var evidens for, at it skaber øget læring," fortæller Jesper Balslev, der dernæst besluttede sig for at konsultere de politiske argumenter på området.

"I store dele af det politiske system er der en stor tiltro til, at brugen af digitale læringsteknologier i sig selv er fagligt styrkende og kompetencegivende, og at øget digitalisering er en forudsætning for blandt andet jobskabelse og global konkurrenceevne," siger Jesper Balslev.

Derved var bolden givet op til den endelige vinkel på Jesper Balslevs forsk-

ningsprojekt, der er en analyse af rapporter, digitaliseringsstrategier og andre såkaldte policy papers om digitalisering af skole og undervisning.

"Jeg har kortlagt de politiske argumenter for digitalisering i undervisningen og fundet frem til, hvad de beskriver som fordelene, effekten og formålet med digitalisering," siger Jesper Balslev, der er halvvejs i projektet.

Et naturligt sted at starte kortlægningen var den såkaldte Dybkjærrapport fra 1994, der beskrev visioner for, hvordan man kunne indføre informations-samfundet i Danmark, fortæller han. Navnet kom af, at arbejdsgruppen blev

” Man kan endnu ikke se en positiv effekt af mange årtiers satsning på it i undervisningen.

› ledet af medlem af Europa-Parlamentet Lone Dybkjær.

"På mange måder er rapporten et historisk vigtigt dokument, fordi det er her, de første store visioner for digitaliseringen af Danmark bliver skitseret," forklarer Jesper Balslev.

Men som arbejdet skred frem med at læse og kategorisere rapporterne, begyndte han at undre sig over, hvor meget argumenterne gennem tiden ligner hinanden.

"De tre specifikke afsnit i Dybkjærrapporten om brugen af computere i undervisningen kunne lige så godt været skrevet i dag. Argumenterne er de samme og kører i ring så mange år efter og så mange erfaringer med it rigere," siger Jesper Balslev.

Udeblevne effekter

Han stødte desuden på internationale rapporter, hvis overraskende analyser og konklusioner ikke sidenhen bliver nævnt i de hjemlige rapporter. For eksempel udgav OECD i 2015 rapporten *Students, Computers and Learning – Making the Connection*, der på baggrund af PISA-resultater drager en række bemærkelsesværdige konklusioner. Ifølge OECD kan et for højt forbrug af computere være skadeligt for den enkeltes indlæring, tunge investeringer i it afspejler ikke øgede læringseffekter, og teknologien har ikke hjulpet til at udligne forskellen mellem de dårligst stillede og de dygtigste.

"Det er overraskende, at lande, der har investeret meget i digitalisering af uddannelserne, som for eksempel Danmark, ikke får bedre PISA-resultater efterfølgende," siger Jesper Balslev og uddyber:

"Der bliver virkelig hejst mange røde flag i den rapport. Det er i virkeligheden en erkendelse af, at man endnu ikke kan se en positiv effekt af mange årtiers satsning på it i undervisningen. Og den konklusion kommer fra OECD, der har været en stærk driver for digitalisering i mange år."

Både OECD og Europa-Parlamentet har ifølge Jesper Balslev gennem tiden advaret om udeblevne effekter og bivirkninger ved computeren i undervisningen, der ikke understøtter læringsprocesser.

I 2015 henviser en rapport fra Europa-Parlamentet for eksempel til forskning af den tyske professor i neurovidenskab

” Det er problematisk at undervise i programmering, for mange programmeringssprog dør ud lige så hurtigt som VHS.

OM

JESPER BALSLEV

- Lektor ved Københavns Erhvervsakademi.
- Ph.d.-stipendiat ved Roskilde Universitet.
- Tidligere it-iværksætter.
- Cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling fra Københavns Universitet.
- Multimediedesigner fra Multi-medieinstituttet.

FORSKNINGSPROJEKTET:

- En analyse af et korpus af policypapers om digitalisering af skole og uddannelse.
- Formålet er at kortlægge argumenterne, afdække vidensgrundlaget og beskrive, hvordan det digitale defineres. Ultimativt at gøre tekstsamlingen tilgængelig for andre forskere.
- Ph.d.en skal være færdig i 2019.

Manfred Spitzer. Han har forsket i, hvad der sker i hjernen under indlæring. Han advarer imod læring med ipads og computere, blandt andet på grund af at det kan reducere evnen til at koncentrere sig, tænke dybere og generere viden.

Det var overraskende læsning for Jesper Balslev, der gennem mange år har arbejdet professionelt med it, uddannelse og formidling.

”Det grundlæggende problem er, at effekter i forhold til de politiske håb og intentioner er udeblevet. Det, man forestillede sig ville ske, er ikke sket,” siger Jesper Balslev og tilføjer:

”En del forskning peger på en lang række problematiske forhold ved digitaliseringen af undervisningen, men det kan man ikke spore i de nyere danske rapporter. Samtidig er digitaliseringen krøbet ret massivt ind i undervisningen.”

Jesper Balslev understreger, at rapporterne burde være kendt for de danske politikere, da de stammer fra organisationer som OECD, Europa-Parlamentet og EU, som Danmark er aktivt medlem af.

Drop programmering

I kortlægningen af de politiske argumenter for digitaliseringen af Danmark er han stødt på syv argumenter, der går igen.

”Men når man går de forskellige argumenter igennem, så savner mange af dem empirisk, videnskabelig dokumentation. Mange af dem har også en række forskningsmæssige modsvar, der underminerer argumenterne,” fortæller Jesper Balslev.

Et af de vigtigste argumenter, der går igen, er, at brugen af digitale medier skaber digitale kompetencer. Der er en forestilling om, at verden bliver mere digital, og at vi skal ruste de unge til den digitale fremtid ved at bruge det digitale. Men samtidig bliver det også betonet, at fremtiden er uforudsigelig, fortæller Jesper Balslev.

”Det er nyttesløst at undervise i en bestemt digital brugerflade, for den forandrer sig meget hurtigt,” siger han.

Han fremhæver i den forbindelse en stærk trend i uddannelsespolitikken lige nu, nemlig at elever skal lære at programmere.

”Det er problematisk at undervise i pro-

grammering, for mange programmeringssprog dør ud lige så hurtigt som VHS,” siger Jesper Balslev og uddyber:

”Det er der jo heller ikke noget kompetencegivende i. En god forberedelse til programmering kunne være klassisk undervisning i matematik og logisk tænkning – kompetencer, der er lidt mere langtidsholdbare end programmeringssprog, og som har bragt os de nuværende teknologier,” påpeger han.

Et andet argument, der går igen i de politiske rapporter, er, at de unge bliver mere engagerede i undervisningen, hvis den er digital.

”Hvis man kender bare lidt til didaktisk teori, så ved man også, at der generelt ikke fremhæves én form for didaktik, der er bedre end andre, fordi hvorvidt didaktik virker er så kompliceret i forhold til kulturel kontekst,” siger Jesper Balslev, der dog mener, at det danske politiske system fuldstændig har købt argumentet.

”Så rent neurobiologisk skulle hjernen hos den såkaldte digitale generation være helt anderledes skruet sammen, så de er mere visuelt orienterede og kan multitasking – det er jo noget vrøvl,” siger han med en hovedrysten.

De syv gennemgående politiske argumenter for digitalisering kan samles under én overskrift, mener Jesper Balslev.

”Alle argumenterne for øget digitalisering er underlagt en central præmis om økonomisk vækst og en forhåbning om, at man kan skabe nogle produktivitetseffekter gennem uddannelse,” siger han.

Men digitaliseringen har været i gang så længe, at det politiske system burde begynde at ændre den måde, de skriver rapporter om den på, mener Jesper Balslev, der savner øget fokus på evidens af selve digitaliseringen i stedet for kun at fokusere på dens potentiale.

”Man burde i højere grad have fokus på de samfundsvidenskabelige effekter af digitalisering. Det kunne for eksempel være: Har det afstedkommet øget beskæftigelse, større udbud af programmører eller bedre resultater i skolen?”

Han oplever i stedet, at Danmark er i en form for adoptionspanik af alt digitalt.

”Det er fortællingen om, at kineserne er

› i hælene på os, så vi har ikke tid til at tænke, det gør computeren for os. Vi skal bare adoptere det hele hurtigt og ikke være bange,” siger Jesper Balslev og fortsætter:

”Men dét er svært at implementere i didaktikken, for hvordan underviser du i ikke at være bange – og er det i virkeligheden ikke en sag for psykoterapeuter?”

Sænk farten

Jesper Balslev foreslår, at man sænker farten i den totale digitalisering af uddannelserne og undersøger, hvad der giver mening digitalt, og hvad der stadig fungerer bedst på papir i undervisningen.

”Vi er i gang med et stort fælles eksperiment, der har indflydelse på børn, unge, lærere, forældre og skoleledere. Derfor er det uansvarligt ikke at forholde sig til det

fagligt og analytisk og stille spørgsmålene: Hvad er det, digitaliseringen gør ved vores uddannelser, og hvorfor er der udeblevne effekter?”

Teknologierne er så fremskredne, at man sagtens kan forme dem, så de passer til gældende praksis, for eksempel ved at der reguleres for brug af nettet i nogle perioder, påpeger han.

”Computeren er genial til at understøtte produktions- og distributionsprocesser, men i faserne op til kan den virke forstyrrende, for eksempel ved idégenerering, videnstilegnelse og kvalitativ research,” siger han og efterlyser, at vi stiller krav til producenterne om at tage distraktionsproblemerne alvorligt.

Jesper Balslev har noteret sig, at der er stor forskel på, hvordan og i hvilken grad

man har lukket teknologier ind i uddannelser i andre lande.

”Vi er et af de få lande, der har adopteret digitalisering i undervisningen i så høj grad. I lande som for eksempel Schweiz og Frankrig har digitaliseringen af uddannelserne været mere nuanceret og kontrolleret,” siger Jesper Balslev.

I den forbindelse minder han om, at det er politikernes rolle at komme med store visioner.

”Men det betyder ikke, at vi skal adoptere alle de politiske visioner automatisk. Vi skal finde fordele og ulemper ved digitaliseringen i undervisningen og designe brugen af dem, så de understøtter vores uddannelsessystem bedre,” siger Jesper Balslev. ■

PLANETRUMP

THE FARCE AWAKENS

NOV 14TH - JAN 6TH
GLASSALEN, TIVOLI

JAN 10TH - JAN 13TH
HERMANS, TIVOLI FRIHEDEN

VIVIANNE MCKEE
PRESENTS
CRAZY CHRISTMAS
EPISODE 35

Student tickets
From kr. 40,-

LONDON TOAST THEATRE
LONDONTOAST.DK

TICKETS: 3315 1012 / TEATERBILLETTER.DK / BILLETUGEN.DK

KULTUR - HELIKOPTEREN

TEKST: EMIL EGGERT SCHERREBECK JØRGENSEN

VIL DU OGSÅ GERNE HAVE FINGEREN PÅ PULSEN I FORHOLD TIL NY KUNST OG KULTUR?

Så læs med her, hvor kulturskribent og musik-anmelder ved Dagbladet Information **Emil Eggert Scherrebeck** fremover vil anbefale nye film, tv-serier, plader, podcast og bøger – særligt målrettet mod gymnasie lærere. "Begge mine forældre er gymnasie lærere, og jeg anbefaler dem ofte nye kulturprodukter, som de kan bruge i deres undervisning, eller som de måske ligefrem kan bruge som indgang til bedre at forstå deres elever," fortæller han.

TV-SERIE: THE DEUCE (HBO NORDIC)

En gruppe kvinder, der bruger deres krop til at tjene til dagen og vejen, og som får øjnene op for den gryende pornofilmindustri. Deres voldelige alfonser, der både

fungerer som beskyttere og truende udbyttere. En bartender, som finder ud af, at der kommer flere kunder i butikken, når servitricerne er letpåkledte. Og en studine, som slipper for en nat i kachotten, fordi betjenten, der anholder hende, øjner en chance for at score sig en hed nat.

Det er et farverigt persongalleri, der møder os i HBO's nye storserie The Deuce, som udspiller sig i 1970'erne omkring Manhattans svar på Istedgade, 42nd Street. Og med udgangspunkt i dette hårdkogte område, der i daglig tale går under navnet "the deuce", foretager serien et fint studie i sexøkonomi.

Vi får således både indsigt i de mere uskyldige tilfælde, som når den hårdtarbejdende og charmerende barchef Vincent Martino (spillet af James Franco) køber frække uniformer til de kvinder, der arbejder i hans bar. Og vi får indsigt i de allergrumme tilfælde, når vi følger de prostitueredes udsatte hverdag.

The Deuce er et fint portræt af et bestemt sted på en bestemt tid, samtidig med at serien fortæller en større historie om, hvordan et helt samfund kom til at ligge under for pornoens logikker.

Hvis du bliver hooked, så se også HBO-serien I'm Dying Up Here om den gryende standup-branche i Los Angeles ligeledes i 1970'erne.

Hvis du ikke bliver hooked, så se i stedet den udsyrede animationsserie Rick and Morty, der kører på Netflix. Fremragende filosofisk og ofte hypervoldelig komik.

MUSIK: MILEY CYRUS – YOUNGER NOW

Miley Cyrus har igennem de seneste år fyret den af som en af de mest grænsesøgende popstjerner. Hun har blandt meget andet svinget sig nøgen rundt på en nedrivningskugle i musikvideoen til nummeret Wrecking Ball fra 2013. Og hun har sunget om, hvor meget hun elsker hash, mens hun blev overhældt med regnbueglitrende slim i musikvideoen til nummeret Dooo It fra 2015.

Men hun er også fra Tennessee, og på sin nye plade, Younger Now, vender hun tilbage til sine rødder i countrymusikken. Det har resulteret i en overraskende smuk plade, hvor hun lyder som en kunstner, der for alvor har fundet sig selv. Og så er det en plade, som sammen med hendes to seneste udgivelser, Miley Cyrus & Her Dead Petz (2015) og Bangerz (2013), tegner et interessant portræt af en kunstner, der med største naturlighed glider fra den ene identitet til den anden.

Hvis du bliver hooked, så hør også Ariel Pinks mesterlige nye album Dedicated to Bobby Jameson, hvor han ligeledes leger med traditionerne, men ender med at vride dem i stykker.

Hvis du ikke bliver hooked, så hør i stedet jazzsaxofonisten Kamasi Washingtons spirituelle ep Harmony of Difference.

KULTUR - HELIKOPTEREN

➤ **FILM:** TEAM HURRICANE

Det er helt på sin plads, at der er smæk på de visuelle effekter i den nye ungdomsfilm Team Hurricane. For de otte teenagepiger, vi følger, har vilde og stærke følelser, og de følelser skrider på at blive mødt af et særligt udtryk.

Med alt fra optagelser i VHS-kvalitet til iPhone-videoer suppleret op med et hav af 90'er-æstetiske animationer tager instruktør Annika Berg os igennem en fragmenteret fortælling om pigernes møde i en ungdomsklub og det tætte venskab, de udvikler i dette intense øjeblik et sted i overgangen fra barn til voksen. En overgang, der på godt og ondt er smykket med simi-listen, spiseforstyrrelser, afbrændte bamser, dadaistisk kunst og pangfarvede fuckfingre til den voksne verden.

Pigerne i filmen, som 30-årige Annika Berg fandt frem til gennem Facebook og Instagram, spiller i en vis grad sig selv. De spiller i hvert fald uden manuskript, og Annika Berg sætter mest af alt bare de scener, som pigerne skal indgå i. Resten finder de selv ud af, og denne tilgang giver et særligt autentisk udtryk i deres monologer og samtaler.

Serien leder afgjort tankerne hen på den norske tv-serie Skam, men lægger sig alligevel sit helt eget sted. Team Hurricane er punk, og udtrykket er meget vildere, meget mindre pædagogisk og på sin vis også sværere tilgængeligt end Skam. Men det er ikke desto mindre fremragende, og på mange måder supplerer Team Hurricane og Skam hinanden rigtig godt. Filmen kan streames via www.teamhurricane.contentbase.dk for en flad tyver.

Hvis du bliver hooked, så se også webserien Fastland om unge og drukkultur, der kan ses på Youtube.

Hvis du ikke bliver hooked, så fang i stedet opfølgeren til Ridley Scotts science fiction-klassiker, Blade Runner 2049, (som ikke er tilgængelig i skrivende stund, men som ikke kan være andet end interessant).

JOB I GRØNLAND JOBMESSE

I Grønland har vi en storslået natur, flotte isfjelde, nordlys, hvaler, sæler, hundeslæder og meget mere. Derudover har vi også en masse spændende arbejdspladser, som vi gerne vil fortælle mere om. Kunne vi friste med et job i Grønland?

Kom og få en snak med flere grønlandske virksomheder på den grønlandske jobmesse 2017!

Messen er åben for alle interesserede:

Aarhus 11. november – kl. 10.00 – 12.00

Radisson Blu Scandinavia Hotel, Margrethepladsen 1

København 12. november – kl. 10.00 – 12.00

Scandic Copenhagen, Vestersøgade 6

Standene er åbne fra kl 10.00 til kl 12.00

Paneldebat:

"Hvorfor arbejde i Grønland?"

KL. 10.15 - 11.00

Følg os på Facebook "Den grønlandske jobmesse"
eller på Instagram "@dengronlandskemesse"

Arrangementet er gratis og alle er velkomne.

Der er ingen tilmelding. Vi glæder os til at se dig!

For yderligere information, skriv til: jobmesse@nanoq.gl

Udbud af IB-skoler

På min skole har vi talt om oprettelse af nye IB-skoler. I 2015 blev der oprettet tre nye IB-skoler: Viborg, Esbjerg og Stenhus. Er der flere på vej, og hvor ofte må/kan der oprettes IB-skoler?

Anette Rachlitz, konsulent i GL, svarer:

Der har igennem tiden været en del politisk diskussion om IB både i forhold til tilskud og udbud.

I folketingsåret 2008/2009 blev der indgået en bred politisk aftale om IB. Parterne bag aftalen var Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Aftalen slog fast, at IB var tilskudsberettiget – med fuldt taxameter på de offentlige udbydere og med delvist taxameter og supplerende deltagerbetaling på de private institutioner. De private udbydere kan frit etablere IB under hensyn til de gældende regler. Antallet af offentlige skoler, der må udbyde IB, er imidlertid politisk fastsat. I 2008 var der syv offentlige gymnasier og to private gymnasier, der udbød IB. Med aftalen i 2009 kunne endnu tre offentlige institutioner godkendes som udbydere af IB-uddannelsen.

Behovet for offentligt udbud af IB skulle genovervejes politisk i 2014 på baggrund af en kortlægning af området. Kortlægningen, som Rambøll Management udarbejdede for ministeriet, viste, at de 10 offentlige og to private gymnasier ville kunne dække behovet for IB de næste 10 år. Dog fremgik det også af kortlægningen, at der var behov for at se på den geografiske dækning. Det affødte en politisk aftale i 2014 om en udvidelse af det offentlige udbud til 13 skoler i 2015. Hvis det offentlige udbud skal ændres, kræver det stadig en politisk beslutning. Senest efter fem år – i 2019 – skal det igen vurderes, om der er yderligere behov for at udvide antallet af IB-udbydere i offentligt regi.

I dag udbydes IB altså på 13 offentlige og tre private gymnasier: Birkerød Gymnasium, EUC Syd i Sønderborg, Grenaa Gymnasium, Hasseri Gymnasium, Ikast-Brande Gymnasium, Kolding Gymnasium, Langkaer Gymnasium og HF, Nyborg Gymnasium, Nørre Gymnasium, Struer Statsgymnasium, Viborg Katedralskole, Esbjerg Gymnasium og HF, Stenhus Gymnasium og HF, Copenhagen International School, Herlufsholm Kostskole og Østerbro International School. ●

Arbejde i efterårsferien

Jeg er af forskellige grunde kommet bagud med at rette et par sæt skriftlige opgaver. Jeg skal ikke ud at rejse i den kommende efterårsferie (uge 42), men har nogle dage hjemme, hvor det vil passe mig godt at få det klaret. Må jeg tidsregistrere den tid, jeg bruger på det, hvis jeg retter opgaverne i løbet af den uge?

Kirstine Emborg Bünemann, konsulent i GL, svarer:

Først skal du finde ud af, hvilken status efterårsferien har på din skole. Hvis uge 42 er en af de fem ferieuger, som skolen har varslet tvungen afholdelse af, er du forpligtet til at holde ferie i denne uge, og

den indgår allerede i dit tidsregnskab med 37 timer. Hvis du skal arbejde i stedet for at holde (noget af) den varslede ferie, vil det kræve, at du laver en særlig aftale med ledelsen. Det samme er tilfældet, hvis skolen har planlagt med, at du afspadserer godkendt merarbejde fra sidste normperiode i uge 42, for også her er det forudsat, at der ikke udføres arbejde i denne uge.

Det er derfor kun i det tilfælde, hvor efterårsferien er en normal arbejdsuge, som imidlertid er undervisningsfri, at du kan – og skal – registrere den tid, du bruger på opgaveretning og andre opgaver.

I de andre situationer anbefaler GL som nævnt, at du laver en aftale med ledelsen, hvis du vil være sikker på at få godskrevet tiden for det arbejde, som du mener, du har behov for at udføre i uge 42. Der bør være styr på aftalen inden uge 42. ●

GL's sekretariat svarer hver dag på spørgsmål fra medlemmerne. Gymnasieskolen bringer fremover nogle af de spørgsmål, der har en bred relevans og interesse for medlemmerne.

skriv

Har du et spørgsmål, som du mener, at andre medlemmer også kan have glæde af at få besvaret, er du velkommen til at sende det til gymnasieskolen@gl.org – så vil GL's konsulenter besvare det.

OM

LOUISE
MELDGAARD
BRUUN

er psykolog. Har igennem en årrække arbejdet med udredning og behandling af kognitive vanskeligheder forbundet med stress, angst og depression. Ansat i psykiatrien gennem mange år. Fra den 1. november 2017 ansat ved Århus Statsgymnasium.

MIKKEL
GADE

er cand.mag. i dansk og filosofi. Lektor og læsevejleder ved Aalborg Katedralskole.

De oversete vanskeligheder hos sårbare elever

Antallet af gymnasieelever med angst, depression, opmærksomhedsforstyrrelser og andre psykiske lidelser er i disse år stærkt stigende. For dem er uddannelsessystemet en stor udfordring. Forløb i Aalborg anbefaler et tættere samarbejde mellem psykolog, læsevejleder og studievejleder, når støtten til sårbare elever skal tilrettelægges.

Antallet af gymnasieelever med angst, depression, opmærksomhedsforstyrrelser og andre psykiske lidelser er i disse år stærkt stigende. Årsagerne hertil er formentligt sammensatte og har både med skole, samfund og relationen til forældre at gøre: længere skoledage og højere kompleksitetskrav i form af blandt andet fleksibelt skema og ændrede opgavekrav, senmoderne identitetsusikkerhed og den unges behov for at leve op til forældrenes forventninger, hvilket er psykisk hårdere end at være i opposition, som tidligere generationer har været det. Dertil oplever man på skolerne også et stigende antal elever, der ikke nødvendigvis har udviklet en psykisk lidelse, men som er psykisk sårbare og derfor er i risiko for at udvikle en psykisk lidelse. For disse grupper elever er vores uddannelsessystem, der i høj grad bygger på målstyring og kompetencetænkning, en stor udfordring.

Det målstyrede undervisningssystem har øget kompleksiteten i uddannelserne betragteligt – både i den daglige undervisning og i det skriftlige arbejde, hvilket i langt højere grad end før udfordrer elevernes kognitive evner – det vil sige deres opmærksomhed, arbejdshukommelse, overblik- og struktureringssevne. Angst og depression er ganske ofte forbundet med kognitive vanskeligheder i forhold til netop opmærksomhedsregulering, ar-

bejdshukommelse og overblik (mere herom senere), og således vil såvel elevgrupperne med disse lidelser som de elever, der har opmærksomhedsforstyrrelser, være udfordret, når kravene til kognitive evner øges.

Kognitive vanskeligheder knyttet til de psykiske lidelser er usynlige vanskeligheder, der kan overses af behandlerinstans og uddannelsessystem, da lidelsernes følelsesmæssige udtryk ofte er det, der fokuseres på, og de kan bevirke, at eleverne ikke kan honorere de krav, der stilles til dem. Dette kan igen føre til dårligt selvværd og vedligeholde stress, angst og depression. Eleverne får på den måde problemer med stort set alt, der er vigtigt, når man skal studere, og derfor er de særligt udsatte og frafaldstruede.

På Aalborg Katedralskole har man siden 2014 gennemført forløb for disse to elevgrupper – henholdsvis dem, som har periodevis vanskeligheder i forbindelse med stress, angst og depression, og dem, som har vedvarende koncentrationsvanskeligheder/opmærksomhedsforstyrrelser. Målet med forløbene har været at give eleverne viden om og træning i relevante kompenserende strategier til at håndtere de kognitive vanskeligheder, så den enkelte elev bliver i stand til at tackle sin studiehverdag og derigennem får bedre selvværd og selvtillid.

Kognitive vanskeligheder

Stress, angst og depression forbindes ofte med tilbagetrækning, påvirket humør, nedsat energi og manglende lyst. Disse tilstande påvirker imidlertid ikke kun humøret, men sætter også spor i tænkningen i form af problemer med at koncentrere sig, huske, skabe overblik og løse problemer. I forbindelse med disse tilstande ses der ofte et "efterslæb" af de kognitive symptomer, således at der ses

kognitive vanskeligheder, et stykke tid efter at humøret er stabiliseret.

Nogle elever vil have en sårbar kognitiv profil med opmærksomhedsvanskeligheder eller specifikke indlæringsvanskeligheder som udgangspunkt.

Vanskelighederne har muligvis ikke været af et omfang, der har givet anledning til udfordringer, før de møder de mere komplekse krav på gymnasieuddannelsen. Elever i denne gruppe vil være

særligt sårbare i forhold til at udvikle stress, angst og depression, når de stilles over for krav, de grundet grundlæggende kognitive vanskeligheder ikke er i stand til at honorere.

Traditionelt har afhjælpning og behandling af disse lidelser haft stabilisering af humøret som mål. Der har ikke været samme fokus på at afhjælpe de kognitive vanskeligheder, som tilstandene også indebærer. Endnu sjældnere er behandlin-

” Kognitive vanskeligheder kan fejltolkes som manglende motivation, dovenskab eller ringe evner, hvilket igen kan give anledning til fastholdelse af urimelige forventninger fra omgivelserne.

gen tilpasset en uddannelsessammenhæng, så eleven får de redskaber og strategier, der kan være nødvendige, når man skal tage en bestemt uddannelse. Kognitive vanskeligheder kan være vanskelige at få øje på og forstå. Fordi de er vanskelige at begribe, kan de af eleven selv såvel som af omgivelserne fejltolkes som manglende motivation, dovenskab eller ringe evner, hvilket igen kan give anledning til fastholdelse af urimelige forventninger fra omgivelserne og udvikling af dårligt selvværd hos eleven.

Svært ved tværfaglige krav

I skolesammenhæng kan de kognitive vanskeligheder vise sig som problemer med at læse, problemer med at fastholde koncentration ved samtaler og i undervisningen, langsommere indlæring og vanskeligheder med at skabe overblik over og strukturere opgaver – i det hele taget en kompromittering af elevens ressourcer til at omsætte sine evner.

Med gymnasireformen i 2005 indførte man målstyring og kompetencetænkning i bekendtgørelser og læreplaner i langt højere grad, end man havde set før. Med reformen opfandt man også nye akademiske genrer som for eksempel almen studieforberedelse på stx, studieområdet på hhx og htx og KS og NF på hf. Dertil blev den større skriftlige opgave på stx, htx og hhx gjort tvungent tværfaglig, og de skriftlige eksamensgenrer i de enkelte fag blev ændret.

Det tværfaglige aspekt var især tænkt som en mulighed for at træne elevernes innovative kompetencer og for at forberede dem på en hurtigt omskiftelig og kompleks verden ud fra devisen, at "verden ikke er opdelt i fag", og at fremtidens problemer kun kan løses tværfagligt. I forhold til de skriftlige eksamensgenrer i de enkelte fag, så har man søgt at indarbejde især nyere skriveteoretisk forskning heri – det vil sige, at man kan finde elementer af procesorienteret skrivning, af genrepædagogik og

imitationskrivning heri. For eksempel blev det et mål, at man skulle skrive mere egentlig tekst i matematik, ud fra den tanke at man lærer matematik bedre, hvis det skrives ind i bestemte virkelighedsimiterende kontekster, og at elever fra ikkeakademiske hjem bedre vil kunne skrive en dansk stil, hvis der bliver givet en meget klar struktur og ekspliciteret en bestemt kommunikationssituation.

De seneste års udvikling af de skriftlige eksamensopgaver SRP og AT viser sig at være problematisk for elever med kognitive vanskeligheder, da de forudsætter, at mange forskellige elementer skal holdes sammen på en gang, hvilket er meget svært, når man er kognitivt udfordret. Man vil således ofte se meget velbegavede elever med kognitive vanskeligheder, der måske præsterer godt i den daglige undervisning, men som på ingen måde kan håndtere de mere komplekse skriftgenrer.

De nye opgavetyper og tilhørende arbejdsformer har således øget kompleksiteten i fagene og dermed kravene til kognitive ressourcer. På den baggrund synes en støtte til de kognitive vanskeligheder, disse elever har, at være nødvendig, hvis psykisk sårbare elever ikke skal have ulige vilkår for at gennemføre en gymnasieuddannelse. Støtte til håndtering af vanskelighederne er endvidere væsentlig med

henblik på at bryde den onde cirkel, hvor kognitive vanskeligheder giver anledning til nederlagsfølelse og vedligeholdelse af depressiv tænkning og risiko for, at den depressive tilstand vedligeholdes.

Gode erfaringer med forsøg

På Aalborg Katedralskole blev man for nogle år siden opmærksom på, at der er en gruppe elever, som har kognitive vanskeligheder i forbindelse med angst og/eller depression. I de på skolen obligatoriske læse-skrive-screeninger i 1.g faldt en gruppe elever ud, der ikke havde de typiske fonologiske vanskeligheder (som det for eksempel ses ved ordblindhed), men som scorede meget lavt i læseforståelsestest. Det viste sig, at de alle havde haft en psykisk lidelse og var behandlet for den, men at de ved nærmere undersøgelse havde kognitive følgevirkninger, der ikke var blevet taget hånd om (de fleste var ikke bevidste om, at den psykiske lidelse var årsagen til det). Man iværksatte derfor et studiestøttende forløb for disse elever.

Forsøgsforløbet blev til i et samarbejde mellem specialpædagogisk konsulent Birgit Trolle Hansen (tidligere Taleinstituttet i Nordjylland), specialpsykolog i psykiatri Louise Meldgaard Bruun (undertegnede) og læsevejleder Mikkel Gade (undertegnede). Målet med forløbet var at give eleverne redskaber og strategier, der ville gøre dem i stand til at honorere kravene i deres studiehverdag. Forløbet blev struktureret således, at det indeholdt tre elementer: samtaler og undersøgelse, psykoedukation og studieteknik. Ved de indledende individuelle samtaler blev eleverne interviewet om deres situation, oplevelsen af de kognitive vanskeligheder og deres følelsesmæssige symptomer, og de kognitive vanskeligheder blev undersøgt via spørgeskemaer.

Herefter modtog eleverne studiestøttende undervisning i hold på seks elever. I alt bestod forløbet af 12 moduler. Først

tre moduler med psykoedukation ved psykolog, hvor de modtog undervisning om forhold af betydning for kognitionen, og hvor der blev præsenteret og afprøvet strategier til at understøtte kognitionen i hverdagen. Derefter seks moduler ved specialpædagogisk konsulent i kompenserende studieteknikker, hvor de blev præsenteret for kendte og gennemprøvede kompenserende læse-, skrive- og studieteknikker, ligesom der også blev udviklet nye strategier, som skulle kompensere for de specifikke kognitive vanskeligheder, der ses ved angst og depression – det vil sige øvelser, der retter sig mod arbejds-hukommelse, overblik, struktur, planlægning og opmærksomhed. Endelig underviste læsevejleder eleverne i tre moduler i tilrettelæggelse af mindre og større skriftligt arbejde.

Forløbene er blevet evalueret, og erfaringerne fra forløbene er gode. Eleverne beskriver, at de har fået ”noget med i rygsækken” på flere niveauer. Psykoedukationen var især med til at bevidstgøre eleverne om, at deres kognitive problemer ikke skyldtes, at de ikke tog sig nok sammen. Ingen af eleverne havde talt med deres behandler eller andre om, at depression og angst kunne give dem kognitive vanskeligheder. En af eleverne udtalte ved det afsluttende interview, at hun ”er blevet meget overrasket over, hvor meget problemerne har betydet, at jeg troede, det var min egen skyld”.

Forsøgsforløbet blev første år støttet af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet som en del af projektet om udvikling af

specialpædagogisk støtte til studerende med psykiske lidelser og/eller udviklingsforstyrrelser på ungdomsuddannelserne: Nye støtteformer for uddannelsessøgende med psykiske vanskeligheder og udviklingsforstyrrelser i regeringens handicap-politiske handlingsplan fra 2013. Siden er den studiestøttende indsats finansieret af gymnasiet selv.

Afstigmatiserende

Det har generelt været meget brugbart for eleverne at få indsigt i, hvordan angst og depression har påvirket deres studieevner. En anden elev udtaler, at hun ”føjte en kæmpe lettelse, da hun endelig blev taget seriøst skolemæssigt”, og hun oplevede, at der blev taget et stort ansvar af hendes skuldre. Hun var ikke klar over, at de kognitive vanskeligheder havde så stor indvirkning på hendes studieliv, og at de, med hendes egne ord, var ”et skjult handicap, som man ikke selv kan gøre for”.

Timerne med studieteknik gav eleverne en sikkerhed i deres studieliv igen. Arbejdet med læseteknikker, notateteknikker og skriveskeletter gav eleverne en fornemmelse af at have nogle konkrete redskaber at bruge, når de belastes af kognitive vanskeligheder. En elev fortæller, at teknikkerne har gjort hende mere sikker i læsning, så hun tør være med på klassen, og en anden fortæller, at hun nu kan slappe mere af i gruppearbejde, da hun bruger teknikkerne til at få overblik over, hvad de skal.

Endelig fremgår det meget klart af interview med elever, at forsøget med

holdundervisning har vist sig afstigmatiserende. En elev udtaler, at det var ”dejligt at opleve, at andre har det på samme måde, så man ikke føler sig så alene med det”, og at hun før havde følt, at hun bare skulle ”tage sig sammen og prøve at være ligesom de andre”. En anden elev udtalte tilmed: ”På især en dårlig dag var jeg tæt på at blive hjemme, men da jeg vidste, at jeg skulle til holdundervisning, så kom jeg alligevel af sted, da det er meget afslappende at komme der – man føler sig speciel i klassen, og det gør man ikke på holdet. Når alle har samme problemer, så er det nemmere ikke at skulle holde en facade.”

Overordnet peger eleverne, at det har været vigtigt, at holdet ikke har været større, da de på et lille hold hurtigt har haft mulighed for at opbygge relationer, der har givet dem mod på at give deres erfaringer videre. De erfaringer, som eleverne har fået i forhold til at begå sig i sociale relationer, har flere af dem taget med sig ind i klasserummet. En af dem fortæller for eksempel, at hun ”er blevet mere åben”, og at hun er ”begyndt at række hånden op i timerne og får mere ros”. En anden fortæller endvidere, at han før var meget flov over at have en depression, men at han nu har fortalt det til flere i klassen, og at han ”ikke har så mange dårlige tanker længere”.

I forhold til afhjælpning af de kognitive såvel som de følelsesmæssige problemer ved angst og depression vurderes det at være en stor gevinst, at der laves en kontekstualiseret studiestøttende indsats (eventuelt som supplement til et egentligt psykologforløb for dem, der har en diagnose), hvor formålet er at støtte eleven i at fastholde og færdiggøre gymnasieuddannelsen. Vores forløb giver anledning til at anbefale, at der etableres et tættere samarbejde mellem psykolog, læsevejleder og studievejleder, når støtten til sårbare elever skal tilrettelægges. ■

” Det har generelt været meget brugbart for eleverne at få indsigt i, hvordan angst og depression har påvirket deres studieevner.

PORTRÆTTER, SAMTALER OG HISTORISKE LINJER FRA 1930 TIL I DAG

Den her bog er fantastisk lækker på alle måder. Det er en historiebog og et inspirationskatalog samlet i en storslået portrætbog med fine og talrige illustrationer. Med denne udgivelse beriger Ulla Strømberg dramatikundervisningen ved at give et savnet og nødvendigt indblik i scenografernes og scenografiens markante betydning for teatrets fortællinger. Bogen sætter scenograferne i centrum og markerer deres væsentlige rolle i teatret. Den handler om at se teater og se den scenografi, der er bygget op om hver enkelt forestilling. Ulla Strømberg pointerer, at scenografi er andet og mere end den fysiske opbygning af spillepladsen. Det demonstrerer hun kompetent i bogen med en mangfoldighed af eksempler og med en bevidsthed om, at lyset, kostumet og masken også hører ind under det scenografiske område. Det komplekse begreb "performativitet" behandles, og det pointeres, at begrebet slet ikke er entydigt defineret eller gennemdiskuteret, fordi der er skrevet så (for!) lidt om det.

Bogen er inddelt i fire afsnit: Optakt, Portrætter I, Portrætter II og Portrætter III, der kronologisk starter med historiske noter fra Europa og Danmark. Dernæst præsenteres nyere danske scenografer fra 1930'erne til i dag og deres betydning for dansk og international teater og scenekunst på helt unik vis. Det er vigtig viden og læsning, og så er bogen rigt illustreret med mange fine eksempler. Scenograferne kommer også selv til orde. De fortæller om deres arbejde, overvejelser og personlige udvikling i faget og kunsten. Samtidig præsenteres en række danske billedkunstnere, som har været på besøg i teatrets magiske verden.

Denne bog bidrager til forståelsen af teatrets helt særlige visuelle magi og "performativitet" – køb den, se og nyd den!

DRAMATIK

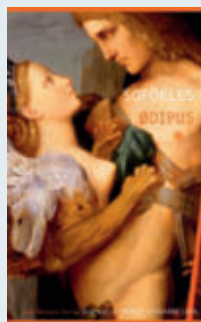
Titel: Nyere danske scenografer

Forfatter: Ulla Strømberg

Forlag: Frydenlund

Pris: 399 kr., 408 sider. Illustreret i farver med 823 illustrationer

Vurdering og anmeldelse: Annemette Westh

TOP-
KARAKTER

MINE BØRN, HVOR ER I?

Marcel Lysgaard Lech har begået endnu en oversættelse af en græsk tragedie, denne gang er der tale om Sofokles' Ødipus. Bogen er som de tidligere en visuel fornøjelse, der øger læseoplevelsen. Bogen er som de andre forsynet med forklarende noter, en oversigt over stykkets struktur, register og en biografi. Men nu er der blevet tilføjet en meget fin og instruktiv oversigt over det græske teater samt en gennemgang af Euripides' Ødipus og fragmenter fra et af de to dramaer. Oversættelsen er holdt på et moderne dansk, som søger at komme så tæt på den græske original som muligt og derfor ikke er på vers. Marcel har derimod sat sig det benspænd, at der skal være mindst 12 og maksimalt 14 stavelser per linje, hvilket skaber en fornemmelse af versmålets begrænsende natur. Marcells insisteren på at være tekstnær gør, at ordet skæbne optræder langt færre gange end i tidligere oversættelser, og at Sofokles' meget menneskelige og til tider klamme billedsprog får lov at stå. Man skal kunne leve med alle disse valg for at kunne bruge denne oversættelse; kan man ikke det, skal man ikke bruge den. Hvis man vælger den, får man en visuelt prangende, letlæselig og forståelig udgave af Sofokles' udødelige klassiker Ødipus. (Det skal nævnes, at jeg var med til at afprøve oversættelsen i en klasse inden udgivelsen).

OLDTIDSKUNDSKAB

Titel: Ødipus

Forfatter: Sofokles

Forlag: Hans Reitzels

Pris: 200 kr., 162 sider

Vurdering og anmeldelse: Sebastian Maskell Andersen

NATIONER OG NATIONALISME – FIN TIMING

Denne bog er udkommet på det helt rette tidspunkt. Her i 2017 må vi som samfundsfagslærere analysere fænomener som Trump, brexit, Front National, Wilders og så videre – alt sammen noget, der knytter sig til problemfelterne globalisering kontra nationer/nationalisme.

Bogen indledes med definitioner af begreberne nation og nationalisme, og vi får svar på spørgsmålene: Hvorfor opstår nationalisme, hvordan socialiseres man til national identitet, og er nationalisme en religion eller en ideologi?

Herefter tages aktuelle såvel europæiske som danske problemstillinger under behandling. Fokus ligger her især på årsager til den stigende nationalisme og de højrenationale politiske partier. Her gives gode bud på, om højrekræfterne er populistiske, og om de højrenationale kræfter i Europa taler med én stemme. Der er naturligvis en særlig fokus på danske forhold, og her er Dansk Folkeparti og spørgsmålet om danskhed i centrum. Der er også givende kapitler om solidaritet, sammenhængskraft og spørgsmålet om, hvorvidt nationen er en forudsætning for velfærdsstaten.

Nationer og nationalisme er rettet mod B- og A-niveauet, og jeg spår den god udbredelse i disse opbrudstider.

Sprogligt set er bogen klar og tydelig, og dens store fordel er, at den har mange relevante, aktuelle begivenheder, som den er i stand til at perspektivere. Der er medtaget rigtig mange synsvinkler, som jo også indebærer mange begreber. Det er måske ved at være lige i overkant.

I forlængelse heraf benyttes rigtig mange tekstbokse med synspunkter fra forskere, politikere og så videre. For mange, da de – layoutmæssigt – er ved at "genere" den udmærkede brødtekst. Og mange af pointerne fra synspunktboksene er behandlet i brødteksten.

SAMFUNDSFAG

Titel: Nationer og nationalisme

Forfatter: Kristian Iversen

Forlag: Columbus

Pris: 192 sider, skolepris 181 kr. ekskl. moms

Vurdering og anmeldelse: Benny Jacobsen

BEDSTE LÆREBOG TIL SKRIFTLIG ENGELSK

Write on til både A- og B-niveau er bygget logisk op af 13 kapitler med et passende layout. Bogen træner eleverne i viden og opgavetyper, som de møder til delprøve II til eksamen, hvor de testes i genreviden, teksters opbygning, evne til at analysere, dokumentere og så videre. En rød tråd er derfor skriveprocessen i et "analytical essay", som vi jo kultiverer i engelskfaget, og der er nyttige referencer til eksamenstekster, vi arbejder med.

Write on er professionelt lavet af kyndige fagfolk og skrevet på et velformuleret og behageligt engelsk med fokus på den terminologi, eleverne skal tilegne sig. Den er didaktisk velfunderet med refleksioner over, hvordan eleven får det bedste ud af sin analyse og skrivning, hvilket stimulerer hans/hendes metalæring og faglige forståelse.

Bogen er politisk korrekt med en hilsen til de pilgrimsrejsende til Mekka; og blandt få personbilleder er der et billede af en sort mand. Sidstnævnte er en hyldest til Martin Luther King, der – helt berettiget – er "considered one of the greatest American speakers". Dermed får bogen samtidig cementeret, at taler er en vigtig nonfictiongenre. Ovenstående viser også engelskfagets bredde og diversitet.

Skulle jeg pege på et par mangler, er det i kapitel 2 og på side 87, hvor jeg savner begrebet "evaluative" i forhold til "reviews" – samt savner undergenrer som politisk kampagnemateriale og reklamer. "Ethos" er godt nok nævnt, men jeg mangler noget mere substantielt om nonfiction-teksters "credibility" samt deres "bias". Til gengæld er der begreber fra retorik- og argumentationsanalyse.

Alt i alt måske den bedste lærebog, jeg længe har set, til skriftlig engelsk for gymnasiet/hf/vuc. Derfor får den samfulde seks stjerner. Det er en fordel, at den er indbundet; så holder den længere.

ENGELSK

Titel: Write on - in English

Forfatter: Poul Tornøe og Ole Juul Lund

Forlag: Gyldendal

Pris: 306,25 kr. inkl. moms, 191 sider

Vurdering og anmeldelse: Flemming Ravn

BARE BEHOV FOR B-BOG!

Måtte reformen betyde, at flere elever vælger biologi B, så der virkelig bliver behov for denne bog. Fromme ønsker har man jo lov at have, mens implementering af reform 2017 raser over landets gymnasier som en tropisk storm.

Bogen er disponeret, så den nye læreplan er dækket. Nervesystem: tjek! Hormonregulering: tjek! N-kredsløb: tjek! Biologisk produktion: tjek! Sundhed: tjek! Biodiversitet: tjek! Infektionsbiologi: tjek! Samarbejde med matematik: tjek! (Logistisk vækst og Shannon-index). Faget skal være relevant for elevernes hverdag, og der er omtale af jetlag og tømmermænd: tjek!

Men bogen omhandler ikke alt kernestof, så man må nødvendigvis disponere sin skoles bogbestand, så B-elever har deres C-bog til rådighed. I relation til læreplanens krav om sideantal er der jo stadig luft til et par hundrede siders C-niveau.

Det bioteknologiske er opdateret med omtale af CRISPR og eDNA, og kapitlet handler blandt andet om landbrug i udviklingslande, så der kan komme en international vinkel i timerne.

Som tidligere kratlusker ville min begejstring ingen ende tage, da jeg så, at økologikapitlet handler om naturtypen overdrev, som huser så mange arter, der er i tilbagegang. Dejligt, hvis bogen kan bevirke, at flere unge mennesker kommer til at opleve den naturtype. Hvis din skole ligger langt fra et overdrev, kan jeg anbefale at tage dine elever og deres historielærere med ud på en bronzealderhøj. Der finder du sikkert overdrevslivet.

Sproget omfatter naturligt nok mange svære fagord inklusive "parakrin signalering", men også en formulering, der vil kunne lette elevernes tilgang til stoffet. Immunforsvarets antistoffer omtales som "kemisk krigsspil".

Det faglige niveau er højt, og jeg vil tro, man skal skruer op for sine pædagogiske tricks for at få alle ikkenaturvidenskabeligt indstillede elever til at være med, når talen falder på hydroner og redoxprocesser.

Visse dele af bogen er lidt teksttung, men Henning Dalhoffs illustrationer er som sædvanligt oplivende momenter.

BIOLOGI

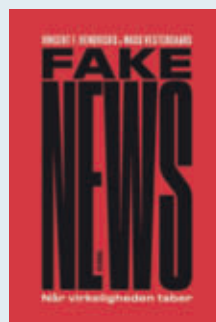
Titel: Biologi i udvikling – B-niveau

Forfatter: Marianne Frøsig, Kirsten Hede, Frank Grønlund Jørgensen, Paul Paludan-Müller

Forlag: Nucleus

Pris: 296 kr., 160 sider

Vurdering og anmeldelse: Lis Ravnsted-Larsen

FAKE NEWS

– IKKE DENNE ANMELDELSE

Fra en tidligere sociologibog husker jeg begrebet kognitiv dissonans. Hermed menes, at vores grundlæggende holdninger er afgørende for, hvad vi lytter til og tror på af faktuel information. At erkende, at man måske tog fejl, er ikke rart. Modtager man information, som er i modstrid med egne meninger, kan det ende i kognitiv dissonans. Derfor er vi selektive i forhold til den information, vi giver opmærksomhed.

I 2016 blev "post-truth" kåret som årets ord af Oxford Dictionaries. Ordet defineres som "... omstændigheder, i hvilke objektive fakta har mindre indflydelse på offentlig meningsdannelse end appeller til følelser og personlige formodninger" (side 145). Vi er på vej mod det postfaktuelle demokrati, som forfatterne definerer således: Et demokrati er i en postfaktuel tilstand, når politisk opportune, men faktisk misvisende narrativer erstatter kendsgerninger som grundlag for politisk debat, meningsdannelse og lovgivning.

Bogen Fake News er en god introduktion til nye fænomener i dagens samfund. Bogen præsenterer både baggrunden for de nye tilstande og giver snesevis af eksempler på fake news, som defineres som "fingerede nyheder, misrepræsentation af motiver og formål, der simulerer journalistik og således sandfærdighed" (side 101).

Trump og alt hans væsen er naturligvis hovedkilden til eksemplerne, og det er vel primært "over there", at tendensen til fake news ses. Forfatterne nævner også formandsopgøret i Venstre i 2014, hvor Lars Løkke i flere medier var på vej til at træde tilbage som formand. Senere grundig research viser dog, at det var lige ved. Heldigvis har vi herhjemme endnu ikke nået amerikanske højder i anvendelsen af fake news, men forfatterne argumenterer overbevisende for, at fake news vil brede sig de kommende år.

I vurderingen af bogen trækker det voldsomt fra, at de mange figurer og tabeller er frygteligt små og gnidrede, stort set ikke til at læse. Der er dog ingen tvivl om, at denne bog vil blive flittigt citeret, og pointerne vil blive didaktiseret i kommende lærebøger.

SAMFUNDSFAG

Titel: Fake News – Når virkeligheden taber

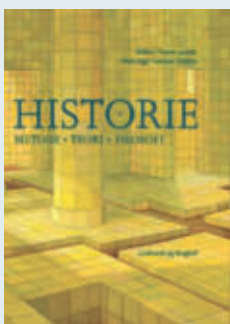
Forfatter: Vincent Hendricks og Mads Vestergaard

Forlag: Gyldendal

Pris: Skolepris 199,95 kr., 176 sider

Vurdering og anmeldelse: Benny Jacobsen

UFOKUSERET OG FORVIRRENDE

I denne introduktion til "historiefagets metodiske kernebegreber" er historie identisk med historiefaget, og vel at mærke historiefaget på de gymnasiale uddannelser, hvor al historieskrivning tilsyneladende skal være bygget op over Blooms taksonomi. Og når forfatterne i forordet taler om elevernes historiebrug, så taler de udelukkende om brug i forhold til historiefaget og ikke i forhold til verden udenfor. Det er i denne anmelders øjne en noget snæver og gammeldags tilgang, et indtryk, der bekræftes af bogens mange traditionelle eksempler, som primært hentes fra europæisk historie (Anden Verdenskrig tegner sig nok for cirka halvdelen af eksemplerne). Bogens disposition er noget forvirrende, og mange kapitler hænger kun løseligt sammen med kapiteloverskriften. For eksempel omhandler kapitlet Fortælling eller videnskab primært fortælling eller historie, men siger intet om videnskab. I indholdsfortegnelsen spejder man forgæves efter et kapitel om historisk metode, som nævnes på forsiden, og som man senere i bogen får at vide, man skal bruge, når man analyserer kilder. For det er det, man åbenbart gør i historiefaget, man analyserer kilder. Godt nok er historiefaget meget andet, hedder det i forordet, men næsten halvdelen af bogen er faktisk tilegnet en slavisk gennemgang af kildekritikkens mange begreber. Kapitlet Hvorfor historie? beskæftiger sig da sjovt nok også primært med kildekritik.

Det er sympatisk, at forfatterne vil nedtone den sædvanlige søgen efter en kildes tendens (og troværdighed), hvilket jo bestemt heller ikke altid er særlig frugtbar, men deres forsøg på at skelne mellem historie og fortælling (fortælling skal her forstås som kildens tendens) ender i det rene nonsens. Og få sider senere opretholder de da heller ikke længere selv denne skelnen. Naturligvis har forfatterne diskursanalysen i tankerne, men hvorfor anvender de så ikke denne ret så udbredte og velegnede analysestrategi? Listen af selvmodsigelser er i øvrigt alenlang.

Kapitlet Historieteori er nok bogens bedste, men det pædagogiske sigte falder noget til jorden i afsnittet om

periodisering, eftersom en gennemgang af den sædvanlige opfattelse af, at middelalderen varede fra 500-1500, bekræftes som "rigtig". Øh, for det første kan det vel diskuteres, for det andet, hvorfor bruge netop dette eksempel, hvis der ikke er alternativer, når nu eleverne skal være kritiske i forhold til periodisering?

Således forvirret når man frem til historiefilosofien, som ifølge forfatterne adskiller sig fra historieteorien ved en "indlejret etik". Fire sider henne er det derimod det metafysiske aspekt, som adskiller førstnævnte fra sidstnævnte. Lige så forvirrende er gennemgangen af begreberne historisme og historicisme. Spredt rundt omkring i bogen gemmer der sig ganske gode øvelser til eleverne, men det kan desværre ikke opveje indtrykket af den totale forvirring.

HISTORIE

Titel: Historie – Metode, teori, filosofi

Forfatter: Mikkel Thrane Lassen og Niels Ejgil Trebbien Dybbro

Forlag: Lindhardt og Ringhof

Pris: 168 kr., 130 sider

Vurdering og anmeldelse: Morten Lassen

Vores arbejdsmiljø bliver værre og værre

Søvnbesvær, konflikt mellem arbejde og privatliv, modsatrettede krav, bekymringer og smerter i kroppen. På disse fem områder er gymnasielærernes arbejdsmiljø blevet værre og værre siden 2012 ifølge Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA). Og på ingen af de mange områder, som NFA har undersøgt, er der forbedringer af nævneværdig betydning. Der er områder, hvor det går op og ned (eller omvendt), eller hvor der er meget små forbedringer, men ser man på konsekvente og større ændringer over de tre år, som NFA har undersøgt, så er det altså kun gået én vej med arbejdsmiljøet: nedad.

Samtidig er det bekymrende at tænke på, at de fem områder, der forværrer markant, alle er stressrelaterede. De peger altså i samme retning. Dertil skal lægges, at vi allerede på flere områder ligger blandt de fem dårligste i landet i NFA's tal – herunder også stressrelaterede spørgsmål. Som læsere af gymnasieskolen.dk vil vide, har vi for eksempel allerede Danmarksrekorden i konflikt mellem arbejde og privatliv.

Det er altså afgørende at få vendt udviklingen. Det er ganske enkelt ikke rimeligt, at vi skal risikere at blive syge af at gå på arbejde. Det går i øvrigt også ud over kvaliteten af arbejdet: Stressede lærere skaber næppe den stigende kvalitet, som gymnasie-reformen efter sigende skulle fremme. Desværre må man frygte, at de dårlige rammer på grund af nedskæringerne bare bliver værre og værre. Vi kan selvfølgelig så måske glæde os over en skattelettelse, men hvad nytter det, hvis man (eller den gode kollega) samtidig ligger syg af stress? I en situation, hvor arbejdsmiljøet allerede er i bund og forværres, må det (hvis man vælger at se bort fra ren ligegyldighed) enten være udtryk for uvidenhed eller ideologisk forblændelse, at politikerne ønsker at fortsætte nedskæringerne på vores område. Hvis politikerne læser med her, kan de altså nu ikke længere undskylde sig med uvidenhed.

Kåre Blinkenberg, formand for Arbejdspladsudvalget i GL og medlem af GL's hovedbestyrelse og Anne Sophie Pedersen, repræsentant for erhvervsgymnasierne i Arbejdspladsudvalget i GL

Er OK 18 sidste udkald for den danske model?

I skrivende stund er bogen Søren og Mette i benlås – En kritisk krønike om folkeskolen, lærerlockouten og new public management netop kommet i fri handel. Ifølge omtalen afdækker bogen det koordinerede angreb fra staten og KL på folkeskolelærerne, som gik via saboterede forhandlinger og lockout af lærerne frem mod et på forhånd aftalt lovindgreb til fordel for de kommunale arbejdsgivere. Manøvren var ikke alene et overgreb på lærerne, som fik stjålet deres arbejdstidsregler og lænset strejkekassen, imens de kommunale arbejdsgivere sparede store penge; det var også et overgreb på den danske model, som forudsætter frie forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter.

Gymnasieskolernes Lærerforenings (GL) eget kapitel om OK 13-forhandlingerne understøtter kun det billede, som bogen siges at tegne. GL mødte også en mur af manglende forhandlingsvilje hos staten og kom under pres for at sælge den centrale aftaleret, man ellers højtlydt havde markeret som "ikke til salg". Det blev den så alligevel. I et kontroversielt forløb underskrev GL's daværende formand OK 13 og anbefalede sammen med et snævert hovedbestyrelsesflertal medlemmerne at takke ja til aftalens mere eller mindre æteriske værn og goder. I slaget om offentlighedens gunst brugte finansminister Bjarne Corydon hurtigt aftalen med GL til at fremstille folkeskolelærerne som mere umulige forhandlingspartnere. At GL's medlemmer med 85 procent af de afgivne stemmer massivt sagde nej til OK 13 på anbefaling fra mindretallet i hovedbestyrelsen og et klart flertal i repræsentantskabet, ændrede ikke på, at GL blev brugt til at sætte folkeskolelærerne i skammekrogen.

Det er en arv fra OK 13, som fortsat hænger ved. GL bruges meget iøjnefaldende stadigvæk som et figenblad og et knojern. Eksempelvis skriver Bertel Haarder i en kommentar til Søren og Mette i benlås:

"Man skal også bemærke, at gymnasielærerne efter en lang forhandling gik med til en normalisering af deres aftale- og overenskomstvilkår. Og fik noget til gengæld, nemlig lønforhøjelse. Det tyder jo på, at folkeskolelærerne kunne have fået noget lignende, hvis deres formand i lighed med gymnasielærernes formand havde været klog nok til at klatre ned fra det høje træ, hvor han desværre valgte at blive siddende." (Altinget.dk 3.10.17).

I Haarders univers lever den danske model et hensygnende liv i skyggen af statslige diktater og aktører som "smarte GL" fra OK 13, som er "kloge nok" til ikke at stå alt for fast på noget. I samme univers bor Sophie Løhde, minister for offentlig innovation og modpart ved OK 18-forhandlingerne, som kategorisk har erklæret, at der ikke skal forhandles om lærernes arbejdstidsregler ved OK 18 – lang tid før forhandlingerne overhovedet er gået i gang! Fagbevægelsen har dog reageret mindre servilt med krav om reelle forhandlinger på området. Der er sandt at sige også meget på spil, ikke bare for lærerne, men for hele fagbevægelsen og for den danske model, som har sikret ordnede og relativt fredelige forhold på det danske arbejdsmarked til gavn for hele samfundet.

Jeg håber på, at kampen for den danske model vindes og også kommer til at præge GL's OK 18-forhandlinger. Det fortjener vores medlemmer, som lige siden OK 13 har kæmpet en ulige og nedslidende kamp mod de retsløse tilstande, mange gymnasielærere føler sig fanget i.

Tomas Kepler, formand for overenskomstudvalget og medlem af hovedbestyrelsen i GL

skriv

Redaktionen modtager meget gerne indlæg til Diskussion. De skal maks. indeholde 2.500 enheder inkl. mellemrum. Send dit indlæg til redaktionen senest den 20. oktober 2017 kl. 14.00 på gymnasieskolen@gl.org

CHRISTIAN OLE PALLESEN

1957-2017

Christian blev ansat på Morsø Gymnasium i januar 1991. Snart måtte han i gang med at supplere sin uddannelse fra det rytmiske konservatorium i Aarhus, og sammen tog han og jeg et sidefag i dramaturgi. Endelig fik han godkendt sin uddannelse og bestod pædagogikum i foråret 1996. Men inden da havde Christian allerede vist, at han ville så meget andet end undervisning. Han var idémænden bag skolens årsfest, som han i alle årene var med til at arrangere. Inden vi vidste noget om, hvordan man arbejder på en scene, var vi i gang med vores første skoleforestilling. Senere blev det til store opsætninger på Morsø Teater med Sidste Tango i Nykøbing i 2000 som et af højdepunkterne.

Var man først i gang med et projekt sammen med Christian, så kendte opfindsomheden og hjælpsomheden ingen grænser. Fra 2003 til 2007 gennemførte vi sammen med kolleger i psykologi og samfundsfag et forsøg under Undervisningsministeriet med æstetiske fagpakker, hvor vi udviklede det, der blev til teater- og musiklinjen. Her startede Christian også koret Con Fuoco, som gav en række koncerter med kendte kunstnere og lavede en pladeoptagelse i forbindelse med en turné i Slovenien. Christians ambitionsniveau var højt, og han ventede sig meget af det tværfaglige og innovative samarbejde i faget projekt og produktionsledelse, som var en del af forsøget. Efter gymnasireformen i 2005 fortsatte TM-linjen som to studieretninger med henholdsvis dramatik og musik, men Christian kom sig aldrig helt over, at man nu kunne blive student uden at have mødt faget musik. Skolekulturen var imidlertid ændret for altid på Morsø Gymnasium, og forsøget har ført til, at vi i dag som det eneste gymnasium i Danmark kan udbyde en studieretning med dramatik. Christian blev kontaktperson for de elever, der bor på skolens kollegier, og han arbejdede utrætteligt med at skaffe penge fra fonde til blandt andet koret og en social vicevært for kollegieeleverne. Siden tog Christian en journalistisk efteruddannelse og arbejdede som skolens PR-medarbejder.

2017 skulle have været året, hvor både Christian og hans hustru, Catherine, skulle have fejret deres 60-års fødselsdage, og de var begyndt at snakke om, hvordan de skulle nyde deres otium sammen på Ringkøbing-egnen, hvor Christian voksede op. Men Christians sidste skoleår var præget af, at hans elskede Catherine blev syg og døde lige før påske. I juni døde Christian efter få dages sygdom. Vore tanker går til døtrene Cecil og Drude og den øvrige familie.

*På vegne af kolleger
Peter Balslev Madsen*

mindeord

Gymnasieskolen modtager mindeord. De skal maks. indeholde 2.400 enheder inkl. mellemrum. Sendes til redaktionen senest den 20. oktober 2017 kl. 14.00 på gymnasieskolen@gl.org

g

markedsplads

Her kan indrykkes ikkeerhvervsmæssige annoncer. Maks. 40 ord plus overskrift. Teksten oprettes på gymnasieskolen.dk/markedsopslag. Skriv derefter en mail til gymnasieskolen@gl.org med angivelse af, hvilke blade annoncen skal i. Annoncen koster 150 kr. per blad, som skal indbetales på bladets konto i Lån & Spar på 0400 – 402 059 4042 (husk at angive navn) senest dagen før deadline. Se deadline andetsteds i bladet eller på gymnasieskolen.dk.

LØNSTRUP (VESTERHAVET): STORT SOMMERHUS MED PLADS TIL 2 FAMILIER

300 m til stranden, 10 min. gang til Lønstrup. Velfungerende hus med spa, sauna, internet, tv, dvd, vaske-maskine/tumbler, opvaskemaskine, gyngestativ, stor græsplæne, 4 værelser: 3 dobbeltsenge, 2 køjesenge. Kontakt: Katrine@krogh-Andersen.dk eller mobil: 2622 0755.

MØD OS PÅ
facebook

Find Gymnasieskolen
og Gymnasieskolernes
Lærerforening på
Facebook på den fælles
side Gymnasielærer.

AKTUELLE GL-E KURSER

DU HAR STADIG CHANCEN FOR AT TILMELDE DIG OG DELTAGE I NEDENSTÅENDE KURSER:

- **SU-grundkursus for alle SU-medlemmer på gymnasierne**, den 24. oktober i Odense.
- **Hjernen og læring i praksis**, den 9. november i Horsens.
- **Feedback og progression i faglig og flerfaglig skriftlighed**, den 16. november i Middelfart.
- **Motivationsorienteret undervisningsdifferentiering i praksis**, den 18. januar 2018 i Nyborg.

NYHEDER

BILLEDKUNST

Billedkunst efter reformen

Du møder bl.a. kunstneren Martin Bigum og fagets nye fagkonsulent og får inspiration til undervisningsforløb og eksamensspørgsmål efter reformen gennem foredrag, workshop og dialog.

Kursusudbyder: Billedkunst- og Designlærerforeningen på stx, hf, htx.

Tid og sted: Onsdag den 13. december 2017 kl. 9.00-16.00, Marselisborg Gymnasium, Birketinget 9, 8000 Aarhus.

Pris: 900 kr.

Tilmelding: Senest onsdag den 8. november 2017 til Janne Yde, yde.janne@gmail.com.

MATEMATIK

Hf-konference: Matematik hf C efter reformen

Konferencen arrangeres af Matematiklærerforeningen i samarbejde med Bodil Bruun, fagkonsulent i matematik på stx og hf, og henvender sig primært til alle lærere, der underviser i matematik på hf.

Årets hf-konference har fokus på to centrale elementer i den nye læreplan for matematik C på hf. I alt to kurser.

Kursusudbyder: Matematiklærerforeningen.

Tid og sted: Mandag den 30. oktober 2017 kl. 9.00-16.00, Københavns VUC, Sankt Petri Passage 1, 1165 København, og tirsdag den 31. oktober 2017 kl. 9.00-16.00, Århus Akademi, Gøteborg Alle 2-4, 8200 Aarhus.

Pris: 1.350 kr.

Tilmelding: Senest mandag den 23. oktober på http://lmfk.dk/Kurser-Matematikkurser?sek_id=10

GL-E'S NYHEDSBREV

Kender du GL-E's nyhedsbrev? GL-E udsender information om de nyeste kurser direkte til skolerne. Kunne din skole eller du tænke dig at få tilsendt vores nyhedsbrev? Skriv til kursussekretær Lene Daring på ld@gl.org.

Læs mere

Mere info om alle kurser/tilmelding på GL-E's hjemmeside <http://gle.gl.org>. Kontakt GL-E på gl-e@gl.org eller kontakt kursussekretæren, som kan findes på det enkelte kursus på hjemmesiden.

TILMELD DIG nyhedsbrevet

Modtager du ikke
Gymnasieskolens nyhedsbrev?

På gymnasieskolen.dk
kan du tilmelde dig det
ugentlige nyhedsbrev og
følge med i nyheder, debat
og blogindlæg om den
gymnasiale verden.

Student & Business TOURS

SPECIALIST I STUDIEREJSER

Berlin.....	fra kr. 995
London.....	fra kr. 1450
Edinburgh....	fra kr. 1495
Budapest.....	fra kr. 1650
Barcelona....	fra kr. 1895
Geneve.....	fra kr. 1950
Malaga.....	fra kr. 2095
Athen.....	fra kr. 2250
Firenze.....	fra kr. 2495
Rom.....	fra kr. 2495
Lissabon.....	fra kr. 2595
New York.....	fra kr. 4650

Store
oplevelser

REYKJAVIK

TLF. 7020 9160 | INFO@SBTOURS.DK | WWW.SBTOURS.DK

Unik islandsk vild natur og en spændende lille storby

Besøg et gymnasium, Det geotermiske elektricitetsværk Nesjavellir. Svøm i Den Blå Lagune, tag på hvalsafari eller gletsjervandring, og besøg en vulkan-simulator i Hverageroi. Besøg også Strokkur geysiren eller tag på en ridetur på islandske heste. I kan både opleve nordlys og vandfaldet Gullfoss.

Pris er inkl. fly t/r og
4 nætter med morgenmad

fra **kr. 3095**

Studierejser MED INDHOLD

ROM

5 dage/4 nætter
fra kr. 2.420

Oplev Rom:

- Den Spanske Trappe
- Det ikoniske Colosseum
- Den gamle bydel Trastevere
- Vatikanet med Peterskirken
- Den kendte plads Piazza Navona
- Springvandet Fontana di Trevi
- Gudernes tempel Pantheon

Hamburg.....	fra kr. 995,-
Berlin.....	fra kr. 1.050,-
Amsterdam ..	fra kr. 1.380,-
Prag.....	fra kr. 1.405,-
Krakow.....	fra kr. 1.590,-
Dublin.....	fra kr. 1.715,-
Færøerne.....	fra kr. 1.895,-
Edinburgh.....	fra kr. 2.045,-
Budapest.....	fra kr. 2.115,-
London.....	fra kr. 2.055,-
Barcelona.....	fra kr. 1.615,-
Malta.....	fra kr. 3.315,-
Island.....	fra kr. 3.600,-

euro tourist

98 12 70 22 • info@eurotourist.dk • www.eurotourist.dk

Få den studierejse, I fortjener

En studierejse planlægges et halvt til et helt år forud og lærere og studerende lægger mange ressourcer i projektet. Studierejsen er en væsentlig del af det samlede uddannelsesforløb og en studierejse kan ikke gøres om. Lærere og studerende fortjener derfor en succesoplevelse. Grupperejsebureauet har fokus på planlægning, service og fagligt indhold. Men vi har også konkurrencedygtige priser og er ikke kun optaget af at være billigst.

RING
OG FÅ ET
TILBUD

ITALIEN

3 stærke byer

Rom fra 2.285,-

Firenze fra 2.640,-

Milano fra 2.495,-

Vi tilbyder også studierejser til eks.:

Amsterdam, Athen, Barcelona, Berlin, Bruxelles, Budapest, Dublin, Edinburgh, Firenze, Granada, Hamborg, Krakow, Lissabon, Madrid, Malaga, Malta, München, New York, Paris, Reykjavik, Prag, Rom, Wien

Se mere på www.grupperejsebureauet.dk

44 94 60 90

info@grupperejsebureauet.dk
www.grupperejsebureauet.dk

GRUPPE
REJSE
BUREAUET

Kalundborg Gymnasium var i Madrid

Langkær Gymnasium var i Granada

Svendborg Gymnasium var på Island

ALFA TRAVEL

Ringkøbing Gymnasium var i Neukirchen

HVOR VIL I HEN PÅ STUDIEREJSEN I 2018?

Herover kan du se, hvor nogle af vores mange gymnasiegrupper var på studierejse i 2017. Vi tilbyder det bredeste udvalg af rejsemål!

Hvor vil I gerne hen?

Fortæl os om JERES ønsker til den perfekte studierejse. Har I et bestemt rejsemål, I gerne vil opleve? Eller nogle faglige mål I skal opfylde, og som derfor skal imødekommes med hensyn til destination og indhold?

Det er gratis og uforpligtende at få et tilbud. Så hvorfor ikke kontakte os allerede i dag?

Studierejser med afsæt i jeres faglige mål

Unikt udvalg af spændende programmuligheder

Fast kontaktperson og dialog fra start til slut

24/7 adgang til jeres rejsedokumenter i Alfa Gaten

ALFA TRAVEL

KONTAKT OS OG FÅ ET TILBUD TLF. 8020 8870 - INFO@ALFATRAVEL.DK

 profil
rejser

Lad studierejsen gå til historiske Malta

Oplev den sydeuropæiske ø-stat i Middelhavet

Oplagt at kombinere med undervisning i fag som engelsk, idræt, historie og geografi

Malta består af tre øer der byder på uspoleret charme, flere tusinde års historie og bjergtagende natur. Her kan I udforske de mange museer, fæstninger, kirker, gravkamre og templer. Malta er et perfekt rejsemål og kan besøges året rundt på grund af det subtropiske klima.

Tag på udflugt til middelalderbyen Mdina, Maltas tidligere hovedstad, der emmer af historie og som stadig er omgivet af et gammelt fæstningsværk, eller besøg Europas 3. største kuppelkirke, Mirakelkirken i Mosta. I kan også vælge at tage til Den Blå Lagune på øen Comino, hvor vandet er krystalklart, og som lægger op til snorkling og udspring fra de flade klipper.

Pris pr. person fra kun kr. **2.995,-**

Vi samler på
tilfredse kunder

TRUSTPILOT

KONKURRENCE: Vind et rejsegavekort på kr. 1.000,-

Vi udlodder fire rejsegavekort til en værdi af kr. 1.000,- til dig, der kan skrive det bedste blogindlæg om din studierejse samt dokumentere med gode billeder.

Læs mere om konkurrencen her: profilrejser.dk/studierejser/blog-og-fotokonkurrence-2017-18

Vinderne findes i april 2018 og vil blive offentliggjort sammen med billederne på Profil Rejsers blog "Profil Rejsers Univers"

Vi ordner alt, booker alt – og ikke mindst tager ansvaret for alt

78 73 24 01 • kontakt@profil-grupperejser.dk • profilrejser.dk/studierejser

Profil Rejser · Rosenørns Allé 29, 1. sal · 1970 Frederiksberg C · Medlem af Rejsegarantifonden nr. 2356

StudieXpressen.dk®

Billige studieture og grupperejser

Berlin 4 dage fra kr. 880,-

Hamborg 4 dage fra kr. 950,-

info@studieXpressen.dk
Tlf. 28 90 54 45
www.StudieXpressen.dk

SENIOR-HOBBY-JOB

Bliv lejlighedsvis rejselider for Riis Rejsers glade gæster

- Har du humor, let til grin og smil?
- Er du på vej til en aktiv efterløn- og seniortilværelse?
- Har du lyst til at lede rejser og øse af din viden?
- Har du årligt måske 4, 8 eller 10 uger til rådighed til rejseliderjobbet?

...så er et lejlighedsvis rejseliderjob hos Riis Rejser måske noget for dig. Vi søger netop nu flere herlige rejselidere til den kommende sæson 2018, og måske er du interesseret.

Læs mere om jobbet på www.riisrejser.dk/soeg-rejseliderjob/ eller ring til Søren Riis på 96 64 50 11 og hør nærmere om jobbet som lejlighedsvis rejselider.

Vi glæder os til at høre fra dig!

riis rejser

Tlf. 70 11 47 11 • www.riisrejser.dk

**AARHUS
UNIVERSITET**

OPSLAG AF CENSORATER I CENSORKORPSET FOR IDRÆTSUDDANNELSERNE I DANMARK

I overensstemmelse med Bekendtgørelse om eksamen og censur ved universitetsuddannelser (eksamensbekendtgørelsen) af 30. juni 2016 (BEK nr. 1062) opslås censorater i følgende fag for perioden 1. april 2018 - 31. marts 2022. Beskikkelsen foretages af Uddannelses- og Forskningsministeriet efter indstilling fra Censorformandskabet.

På <http://health.au.dk/censor-idræt> ses

- En oversigt over de fag, der opslås censorater i
- En beskrivelse af censorernes opgaver
- Krav til censorernes kvalifikationer
- Honorar

Ansøgning

Spørgsmål af idrætsfaglig karakter rettes til Censorformand Verner Møller på e-mail vm@ph.au.dk. Evt. yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Aarhus Universitet, Studieadministrationen, Health, Tobias Abell Nielsen, tlf. 87152825 eller e-mail abell@au.dk.

Ansøgning til censorbeskikkelse foretages elektronisk via <http://sundhedsvidenskabeligeuddannelser.censor-it.dk>

Ansøgningen skal være Censorformandsskabet i hænde senest 1. november 2017 kl. 12.00.

Aarhus Universitet er et moderne, fagligt bredt og forskningsintensivt universitet med høj kvalitet i uddannelse og forskning og et stærkt engagement i samfundsudviklingen nationalt og globalt. Universitetet tilbyder et inspirerende uddannelses- og forskningsmiljø for 42.500 studerende og 11.500 medarbejdere og har et årligt budget på 6,3 mia. kr. Læs mere på www.au.dk

Søvn og søvnbesvær

GRATIS FYRAFTENSMØDE FOR GL-MEDLEMMER

Tag din kollega med, og kombinér et vigtigt input med lidt lækkert til ganen sammen med kolleger fra dit lokalområde.

Kl. 16.00-18.30 i København den 7. november.

Da vores to fyraftensmøder om søvn og søvnbesvær i hhv. Vejle den 29. august og Aalborg den 5. september var velbesøgte, har vi besluttet også at afholde et møde i København.

Overlæge, ph.d. og postdoc Allan Hvolby, Børne-og

ungdomspsykiatrien, Esbjerg, vil fortælle om søvn og søvnbesvær, samt hvordan den enkelte og skolen kan arbejde med en forebyggende indsats.

Allan Hvolby forklarer søvnens "anatomi". Hvorfor skal vi sove? Hvad er god og dårlig søvn? Og hvad er betydningen af dårlig søvn?

For eksempel øger dårlig søvn risikoen for at udvikle forskellige såkaldte livsstilssygdomme som hjerte-kar-sygdom og overvægt. Man bliver dårlig

gere til at fokusere, og generelt nedsættes ens trivsel. Derudover er søvnen en vigtig parameter i udviklingen af stressrelaterede sygdomme som klinisk stress og depression.

I foredraget gives bud på, hvordan den enkelte kan tilrettelægge sin dagligdag, således at den gode søvn tilgodeses. En god søvn er basal for en god livskvalitet og et godt helbred. GL's professionelle kapital-projekt har vist, at mange af GL's medlemmer har problemer med den gode søvn. Allan Hvolby giver konkrete bud på, hvordan man får en bedre søvn.

Tilmeld dig på gl.org.

Arrangementet er gratis og eksklusivt for GL-medlemmer. GL giver et glas vin og et let måltid.

Har du praktiske spørgsmål til arrangementet, kan du kontakte Karin Dirksen på kd@gl.org

MØD OS PÅ **twitter**

På @gymnasieskolen kan du holde dig opdateret med den gymnasiale verden.

Erfaringer med Lectio Forløbsdeling

Søren Brønd, som er uddannelsesleder og underviser i Fysik på Roskilde Gymnasium, fortæller om sine erfaringer med Lectio Forløbsdeling

Med Lectios nye funktioner finder jeg det mere enkelt at vidensdele. Det er nu nemmere og hurtigere at tilrettelægge det praktiske ved sin undervisning, så der er mulighed for at bruge mere tid på det pædagogiske indhold.

Jeg anvender Lectio til at planlægge mine undervisningsforløb og finder det interessant, at man kan dele sin viden med andre lærere. Jeg har mulighed for at udarbejde et forløb sammen med mine kollegaer, som jeg efterfølgende kan kopiere til et af mine egne hold. Derved kan jeg tage udgangspunkt i det kopierede forløb og videreudvikle samt tilpasse det til mig selv og til den konkrete elevgruppe.

Forløbsdeling har gjort min planlægning af undervisningen nemmere, fordi jeg kan danne mig et bedre overblik over et holds forløb med listen over holdets aktiviteter, idet jeg både får vist lektionens indhold

af lektier og øvrigt indhold samt hvilket forløb lektionerne tilhører i en bestemt uge. Indholdet kan let flyttes rundt med få klik, hvis der eventuelt skulle opstå aflysninger af en lektion, eller hvis man har behov for at rykke indholdet tilbage eller frem i tiden. Listen er derfor ideel i forhold til planlægning, da den samler materialet et sted og dermed bliver struktureringen overskuelig og mere fleksibel.

Holdets liste over aktiviteter er nu et stærkt værktøj. Men det kunne optimere arbejdsgangen væsentligt, hvis lektierne - ligesom titel og note - kunne redigeres direkte i et pop-up vindue.

Førhen benyttede jeg mig af noten til at beskrive, hvad vi skulle arbejde med i modulet, men jeg er nu blevet glad for editoren i Fritekst-lektionen. Her kan jeg nemlig bruge symboler, hvilket er meget anvendeligt i de naturvidenskabelige fag.

Derudover har jeg mere indflydelse på og kan lettere administrere, hvordan lektierne vises i undervisningsbeskrivelsen. For den enkelte lektie kan jeg angive, om det skal være kernestof, supplerende stof eller om lektionen slet ikke skal medtages.

Jeg ser også gode muligheder i Præsentationen på Aktivitetsforsiden. Det er en ny og smart måde at arbejde på, da jeg kan forberede indholdet til en lektion uden at det fremgår i undervisningsbeskrivelsen. Det er også muligt at tilføje indhold her, som eleverne først skal se ved timens start.

Jeg ser et stort potentiale i Lectios forløbsdeling, som gør det muligt for vores lærere at dele viden ved planlægning af undervisningsforløb. I den forbindelse er det vigtigt for os at italesætte og i fællesskab skabe en god kultur for denne vidensdeling. Det vil blive en hjælp i takt med, at vi tager funktionen mere i brug.

Opbygningen af Lectio

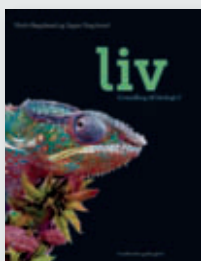
Grundmodul	Elevmodul	Studiemodul	Eksamensmodul	Time-fagmodul	Censormodul
• Skemaer	• Fravær	• Dokumenter	• Indberetninger	• Valgfagstilmeding	• Aflevering
• Timeregnskab	• Karakterer	• Beskeder	• Planlægning	• Holdpakning	• Plagiatkontrol
• Lærerløn	• Spørgeskemaer	• Grupper	• Skemavisning	• Time-fagfordeling	• Distribution
• Bogdepot	• Konsultationer	• Studieplan	• Beviser	• Skemalægning	• Karakterer

Se mere på: www.lectio.dk

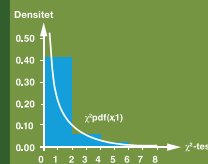
LINDHARDT OG RINGHOF UDDANNELSE

NYE BØGER til nye læreplaner

Andre nyheder
til reformen:

Bjørn Grøn
Bjørn Felsager
Bodil Bruun
Olav Lyndrup

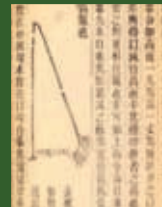

Hvad er matematik?

3. udg

$$a^2 + b^2 = c^2$$

Lindhardt og Ringhof

Ny revideret udgave

- Tre kapitler der dækker det nye kernestof på C-niveau: vektorregning, annuitetsregning og sandsynlighedsregning.
- Et nyt kapitel om familier af funktioner, fx logaritme-funktioner, andengradspolynomier, parallelforskydning af grafer, stykkevis definerede funktioner mv.
- Links til mere end 80 projekter, der kan supplere undervisningen, samt til autentiske data og kildematerialer.
- Elevvejledninger til de gængse værktøjer, når nye metoder og eksperimenter introduceres.

Lindhardt og Ringhof
Uddannelse
Vognmagergade 11
1148 København
www.lru.dk

Uddannelse
EGMONT